

Ansambel*	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Saateklass*	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
Noodilugemine*	-	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	-	-
Vokaal*	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
Orel*	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
Rühmalisaaine*	-	-	-	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4
Arvutimuusika*	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1

1. Numbrid tabelis tähistavad tundide arvu nädalas, tundide pikkuseks on 22-45 minutit.
2. Põhipill, lisapill, noodilugemine, vokaal, orel, arvutimuusika, saateklass on individuaaltunnid.
3. Solfedžo, teooria, muusikalugu, koor ja koosmäng on rühmatunnid.
Solfedžo ja teooria rühmade suurus 6 –10 õpilast, muusikaloo rühmade suurus kuni 13 õpilast, koori rühmade suurus on 10-15 õpilast.
4. Lisaained määratakse õpilastele, kes tulevad hästi toime põhiainetega, arvestades õpilase võimekust, soovi ja kooli võimalusi.
5. Lisapilli tund määratakse alates IV õppeaastast. Lisapilliks võib valida akordioni, orelit, puhkpille, basskitarri, soolokitarrit, trumme, süntesaatorit ja keelpille.
Ansambli ja orkestri tunnid määratakse alates IV õppeaastast.
Vokaalitundi võib määrata alates I õppeaastast. Vokaalitund määratakse väga heade vokaali annetega lastele, pidades silmas nende aktiivset laulukonkurssidest osavõttu tulevikus.
Noodilugemise tund määratakse igale õpilasele alates VI õppeaastast.
Saateklassi tund määratakse alates VIII õppeaastast, tublimatele õpilastele võib määrata alates VII õppeaastast.
6. Tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

III KLAVERI AINEKAVA

ÕPPESISU

Õppeprotsess koosneb kahest osast:

1. Tehniliste oskuste arendamine – töö heliredelite, harjutuste ja etüüdidega.
2. Töö repertuaariga – palade, polüfoonia, suurvormide ja ansamblitega.

Õppetöö käigus tuleks arvestada veel järgmisi momente:

- lehest lugemise oskuse arendamine
- kasvatada õpilases vaba ja loomingulist suhtumist muusikasse ja oma instrumenti
- otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (iseseisvate palade mängimine; õpilaste mängu helisalvestamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida, muusika teose komponeerimine).

PÕHIÕPE

NOOREMA ASTME AINEKAVA

Põhinõuded:

Õpetada ja arendada

- kehahoidu ja kätte asendit
- õiget käe, randme, sõrme liikumist
- noodikirja õppimist
- dünaamikat
- fraseerimist
- enese kuulamist
- lihtsamate štrihhide kasutamist (*non legato, portato, legato, staccato*)
- esinemisoskust

I õppeaasta (I a klass)

Tutvustada õpilast pilli ehitusega (klaviatuur, mehhanism). Soovitav, et õpilasel oleks kohe isiklik instrument, see soodustab paremat suhtumist pilli ja selle korrashoidu.

Käehoid, noodikirja õppimine, mänguvõtted, dünaamika, aplikatuuri põhimõtted (5-sõrme-positiooni reegel, pöidla allapanek). Muusikalise kuuldekujutluse arendamine, emotsionaalse vastuvõtu kujundamine. Alustada trilleri mängimist 2-3 sõrmega.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul kohustuslik õppida 10-14 (rahvalaulud, eriilmelised palad, polüfoonia elementidega palad, ansamblid, etüüdid).

Tehnilised nõuded:

Tutvumine heliredelitega: C-duur, G-duur, a-moll, e-moll

Õppeaasta lõpus toimub eksam, kus esitatakse 3 eriilmelist pala.

Tasemenäited:

W.A.Mozart Menuett C-duur

N.Ljubarski Tsehhi rahvalaul

L.Shytte Etüüd F-duur

Üleviimisel I klassi õpilane peab olema võimeline

1. vabalt orienteeruma 3 oktaavi ulatuses (väike, I ja II oktaav)
2. mängima viuli- ja bassivõtmes
3. omandama järgmised mänguvõtted
  - *portato*
  - *legato*
  - *staccato*
4. tutvumine heliredelitega C-duur, G-duur, a-moll, e-moll (F-duur, d-moll)
  - 2 oktaavi eraldi kätega
  - 3 helilised akordid ja lühike arpedžo eraldi kätega
5. tunda ja mängida noodivältsed : tervenoot, poolnoot, veerandnoot, kaheksandiknoot, kuueteistkümnendiknoot
6. tunda järgmiseid mõisteid. Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordamismärk. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4.

Arvestades õpilase vanust ja õppeedukust otsustab õppenõukogu, kas õpilane kordab Ia klassi või läheb üle I klassi.

II õppeaasta (I klass)

Jätkata õigete mänguvõtete omandamist ja kinnitamist. Pöörata tähelepanu käte õigele asetusele, randme ja sõrmede paindlikkusele, sõrmede liigutuse ratsionaalsele kasutamisele. Tutvumine suurvormiga (kerged sonatiinid, variatsioonid). Tutvumine kaashäälte polüfooniaga (vanaaegsed tantsud, kaanon, rahvalaulud). Tutvumine kaunistustega (*mordent, forshlag*). Töö pedaaliga: sidumispedaal, rütmiline pedaal.

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 8-10 erinevat pala: rahvalaulud, eriilmelised palad, polüfoonia elementidega palad, kerged sonatiinid ja variatsioonid, etüüdid ja ansamblid.

Tehnilised nõuded:

C-duur, G-duur, D-duur, A-duur, E-duur, a-moll, e-moll

- Mažoor – 2 oktavi ulatuses koos kätega, keskelt lahku
- Minoor – 2 oktavi, eraldi kätega (meloodiline, harmooniline)
- Tutvuda kõikide heliredelitega 1 oktaavi ulatuses
- 3-helilised akordid ja lühike arpedžo eraldi
- kromaatileine 2 oktaavi, eraldi kätega

Tasemenäited:

J. S. Bach   Menuett d-moll

L. van Beethoven Ekosees G-duur

A. Lemoine   Etüüd D-duur

III õppeaasta (II klass)

Keskendada Kogu tähelepanu õigete mänguvõtete kindlale omandamisele. Jälgida käe õiget hoidu, randme paindlikust, pöidla õiget asendit, positsioonilist tehnikat.

Pöörata suurt tähelepanu õigele sõrmestusele, heale toetusele (kontakt klahviga) ja siledusele. Tuleb kinnitada põhivõtete kombineerimist, positsioonivahetust ja töö pöidlaga, nelja ja viie sõrme arendamist. Harjutada lehest lugemist, võttes aluseks lihtsamad palad esimese klassi repertuaarist. Põgus tutvumine suurvormiga (sonatiinid, variatsioonid, rondo) ja paladega polüfoonia elementidega (J.S. Bach Anna Magdaleena noodivihik).

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 7-8 teost:

1 polüfoonia, 1 sonaadivorm eksamiks, 3 etüüdi, 2 pala)

Tehnilised nõuded:

C-duur, G-duur, D-duur, A-duur, E-duur, F-duur, B-duur, a-moll, e-moll, d-moll

- I poolaastal 2-4 oktavi ulatuses kahe käega, keskelt lahku
- II poolaastal 4 oktaavi kahe käega, keskelt lahku
- harmoonilised ja meloodilised minoorid - 2 oktavi ulatuses kahe käega
- 4- heliline lühike arpedžo eraldi või kahe käega, *portato*, *staccato*
- kromaatileine heliredel 2-4 oktaavi otse
- lihtkadents I, IV, V, ja I

Alustada õppimist:

- 4- heliline lühike arpedžo eraldi kätega 2-oktaavis
- pikk arpedžo eraldi kätega 2-oktaavis

Alates II klassist II trimestril esitatakse etüüd ja III trimestril toimuvad tehnilised arvestused, kus esitatakse heliredelid.

Tasemenäited:

L. van Beethoven. Sonatiin G-duur I osa

H. Berens Etüüd op. 70 nr. 33

P. Tšaikovski. Vana prantsuse lauluke

IV õppeaasta (III klass)

Edaspidine töö mänguvõtete omandamisega. Eesmärgiks on vaba olek instrumendi taga, kiirus ja puhtus. Tuleb jälgida, et õpilane ei mängiks repertuaari, kus esineb tehnika liike, mida ta pole veel harjutuste tasandil omandanud. Repertuaari abil tuleb omandada suuremad ulatused, topeltnoodid ja kinnitada varem õpitud mänguvõtted. Tegeleda triooli ja süngoobiga. Tuleb omandada uued pedaaliseerimis võtted (hilinev pedaal, eelnev pedaal, harmoonia pedaal) Alates

III klassist toimub ansamblimängu tund 1 kord nädalas. Mängida suurvormi osi ja polüfoonilisi palu (nt. J.S. Bach Väiksed prelüüdid).

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 6- 7 teost: 1 polüfooniline teos, 1 sonaadi või variatsiooni vormis teos, 2 etüüdi, 2 pala ja 1 pala tutvumiseks.

Tehnilised nõuded:

- C-duur, G-duur, D-duur, F-duur, E-duur, B-duur
- a-moll, e-moll, h-moll, d-moll, g-moll
- Mažoor ja harmooniline minoor keskelt lahku
- Meloodiline minoor otse liikumises
- Kromaatileine heliredel kahe käega, 4 oktaavi ulatuses
- 3- helilised akordid koos pööretega – *staccato*, *portato* pedaaliga, 4 oktaavi
- 4- heliline arpedžo kahe käega, 4 oktaavi ulatuses
- T- pikk arpedžo eraldi kätega, 4 oktaavi ulatuses

Alustada õppimist:

- V7 arpedžo eraldi kätega 2 oktaavi
- Täiskadents pööretega

Õppeaasta jooksul toimub 2 heliredelite arvestust

Tasemenäited:

L. van Beethoven. Sonatiin F-duur I osa

C. Czerny   H. Germer. Etüüd nr. 43 (I osa)

J.S. Bach   Väike 2-hehäälnelise fuuga nr. 3 c-moll

V õppeaasta (IV klass)

Õige mänguvõtte peaks põhiliselt olema omandatud. Muusika esitamise harjumuste kujundamine. Tähelepanu teose ülesehitusele: areng, kulminatsioon, vormi kujundamine. Saavutada väljendusriikast teose esitust: fraseerimise oskust, intonatsiooni puhtust, erinevad pedaalide võtete kasutamist. Mängida suurvormi (tutvumine kontsert vormiga) ja polüfoonia teoseid (kontrastne polüfoonia, kaashääle polüfoonia, imitatsiooniline polüfoonia)

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 6 teost: 1 polüfooniline teos, 1 sonaadi või variatsiooni vormis teos, 2 eriilmelist pala ja 2 etüüdi.

Tehnilised nõuded:

- C-duur, G-duur, D-duur, A-duur, F-duur, E-duur, B-duur, Es-duur
- a-moll, e-moll, h-moll, d-moll, g-moll, c-moll

- kõik mažoorheliredelid otse ja lahku, 4 oktaavi ulatuses
- mažoor tertsis otse, 4 oktaavi ulatuses
- harmooniline minoor otse ja lahku, 4 oktaavi ulatuses
- meloodiline minoor lahku, 4 oktaavi ulatuses
- 3- helilised akordid – pedaaliga ja *staccato*, 4 oktaavi ulatuses
- 4- heliline lühike ja pikk arpedžo otse kahe käega, 4 oktaavi ulatuses
- 4- helilised murtud arpedžod eraldi kätega
- 4- helilised akordid (T, t,) eraldi, pedaaliga
- liitkadents pööretega

Alustada õppimist:

- D7 pikk arpedžo kahe käega, 2 oktaavi ulatuses

Õppeaasta jooksul toimub 2 heliredelite arvestust.

Üleminekuksami nõuded:

A. Diabelli. Sonatiin op. 151 nr. 4 G-duur I osa
J. S. Bach. Väike prelüüd C-duur (nr. 1 II osa)
H. Lemoine Etüüd op. 37 nr. 20
A. Marguste. Suutäis pähklišokolaadi

VANEMA ASTME AINEKAVA

Üldnõuded

Valmistada ette õpilane mänguks erinevates ansamblites, laulmiseks kooris ning edasiõppimiseks.

Põhinõuded

Õpetada ja arendada õpilases:

- süvenenud ja väljendusrikast musitseerimist
- tehniliste võtete viimistlemist
- teoste sisu lahtimõtestamist
- vormi analüüsi

VI õppeaasta (V klass)

Tutvustamine kaunistustega (*glissando, grupetto, tremolo*).

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 6-7 teost: 1 polüfoonia teos, 1 suurvorm (sonaatide erinevaid osi, variatsioonide või kontsertide üksikuid osi), 2 etüüdi, 2 eriilmelist pala, 1 pala tutvumiseks)

Tehnilised nõuded:

- C-duur, G-duur, D-duur, A-duur, F-duur, E-duur, B-duur
- a-moll, e-moll, h-moll, d-moll, g-moll
- kõik heliredelid lahku, 4 oktavi ulatuses
- heliredelid tertsis, deetsimis – kõikides helistikes otse
- akordid (T,t) 4- helilised kahe käega, 4 oktavi ulatuses
- õpilased, kes mängivad veel 4- helilisi akorde eraldi, mängivad 3- helilisi akorde kahe käega *portatoja staccato*
- pikk T-arpedžo põhikujus lahku
- T- lühike, murtud arpedžo – kahe käega
- D7 ja >VII7 lühike arpedžo kahe käega, pikk arpedžo eraldi kätega. D7 ainult mažooris, VII ainult minooris
- kromaatilise otse, d-mollis ja gis-mollis lahku
- kadentsid T – S – T64 – D – T

Õppeaasta jooksul toimub 2 heliredelite arvestust

Tasemenäited:

C. M. Weber. Sonatiin C-duur
J. S. Bach. 2-häälne inventsioon nr. 4 d-moll
C. Czerny - H. Germer. Etüüd nr. 18 (II osa)

VII õppeaasta (VI klass)

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 6 teost: 1 polüfoonia teos, 1 suurvormis teos (sonaatide erinevaid osi, variatsioonide või kontsertide üksikuid osi), 2 pala, 2 etüüdi.

Tehnilised nõuded:

- Kõik heliredelid oktaavis lahku, intervallides (terts, deetsim, sekst) otse.
- T- pikad arpedžod põhikujus lahku, pöörded otse
- T- lühike ja murtud arpedžo koos
- 4- helilised akordid (T,t) koos *portato, staccato*

- kromaatileine heliredel
  - kadentsid T – S – K64 – D – T
- Õppeaasta jooksul toimub 2 heliredelite arvestust

Tasemenäited:

- L. van Beethoven. Sonaat op. 49 nr. 2 G-duur I osa
- J. S. Bach. 3-häälne inventsioon nr. 6 E-duur
- J. B. Cramer. Etüüd op. 60 nr. 1

VIII õppeaasta (VII klass)

Nõuded repertuaarile: Õppeaasta jooksul õppida 5 teost (1 polüfoonia, 1 suurvorm, 2 etüüdi, 1 lüürilise pala).

Tehnilised nõuded:

- Kõik heliredelid oktaavis lahku, intervallides otse (ja lahku)
- T- lühike ja murtud arpedžo – koos
- >VII 7 ja D7 lühike, pikad arpedžod põhikujus lahku
- kadentsid T – S – K64 – D – T
- 4- helilised akordid (T, D7, >VII 7) koos - *portato* ja *staccato*

Õppeaasta jooksul toimub 1 heliredelite arvestus.

Eksaminõuded:

- L. van Beethoven Sonaat op. 49 nr. 2 G-duur I osa
- J. S. Bach. 3-häälne inventsioon nr. 6 E-duur
- B. Cramer. Etüüd op. 60 nr. 1
- E. Grieg. Poeetilised pildid op. 3 (valikuliselt)

LISAÕPE

I õppeaasta

Nõuded repertuaarile: Õppeaasta jooksul õppida 5 teost (1 polüfoonia, 1 suurvorm, 2 etüüdi, pala)

Tehnilised nõuded:

- kõik heliredelid intervallides lahku
  - kromaatileine ka tertsid, deetsim otseliikumises
  - topelt oktaavid
  - 11 arpedžot valgetest klahvidest
  - kõik pikad arpedžod (T, t, D7, >VII 7) koos pööretega
- Heliredelite arvestus: II trimester – heliredel, etüüd

Tasemenäited:

- J. S. Bach Prelüüd ja fuuga B-duur, HTK I osa
- K. Czerny Etüüd a-moll op.740
- K. Czerny Etüüd B-duur op.740
- L. van Beethoven Sonaat f-moll
- S. Rachmaninov Muusikaline moment

II õppeaasta

Nõuded repertuaarile: õppeaasta jooksul õppida 5 teost (1 polüfoonia, 1 suurvorm, 2 etüüdi, pala)

Tehnilised nõuded:

- kõik heliredelid intervallides lahku
- kromaatileine ka tertsid, deetsim otseliikumises

- topelt oktaavid
  - 11 arpedžot valgetest klahvidest
  - kõik pikad arpedžod (T, t, D7, >VII 7) koos pööretega
- Heliredelite arvestus: II trimester – heliredel, etüüd

Tasemenäited:

J. S. Bach Prelüüd ja fuuga d-moll HTK I osa
 K. Czerny Etüüd Des-duur op.299
 K. Czerny Etüüd B-duur op.299
 F.Schubert Eksprompt As-duur

Tempod heliredelites ja arpedžodes alates III klassist:

III klass – heliredelid – 76; arpedžod – 58;
 IV klass – heliredelid – 84; arpedžod – 68;
 V klass – heliredelid – 96; arpedžod – 76;
 VI klass – heliredelid – 100; arpedžod – 84;
 VII ja lisaõpe – heliredelid – 112; arpedžod – 96;

HINDELISED ESINEMISED

PÕHIÕPE

Ia klass	III trimester – 3 eriilmelist pala
I klass	I trimester - etüüd, polüfoonia või pala II trimester – 1 pala III trimester – eksam: polüfoonia, etüüd, pala
II klass	I trimester - etüüd, polüfoonia või pala II trimester – pala III trimester – eksam: polüfoonia, suurvorm, etüüd
III klass	I trimester – etüüd, polüfoonia või pala II trimester – pala III trimester – eksam: polüfoonia, suurvorm, etüüd
IV klass	I trimester - etüüd II trimester (detsember) - polüfoonia arvestuslik läbimängimine II trimester (veebuar) - suurvormi arvestuslik läbimängimine III trimester – eksam: polüfoonia (soovitav J. S. Bach), suurvorm, etüüd, lüüriline pala etüüdi ära võtta
V klass	I trimester - etüüd, pala vabal valikul II trimester - lüüriline klassikaline pala võtta ära „klassikaline“ III trimester - eksam: polüfoonia (soovitav J. S. Bachi kahehäälneline inventsioon), suurvorm.
VI klass	I trimester - etüüd, pala vabal valikul II trimester - lüüriline klassikaline pala

III trimester - eksam: polüfoonia (soovitatav J.S. Bachi kolmehäälne inventsioon), suurvorm.

VII klass - Lõpueksami ettevalmistamine:
I trimester – etüüd
II trimester (detsember) - polüfoonia arvestuslik läbimängimine
II trimester (veebruari) - suurvormi arvestuslik läbimängimine
III trimester - eksamikava läbimängimine

Lõpueksami kava:

1. polüfoonia (soovitatav 3-häälne inventsioon või HTK)
2. suurvorm
3. 1 lüüriline pala

LISAÕPE

I õppeaasta - I trimester – etüüd, pala
II trimester – suurvorm
III trimester - eksam:
1. polüfoonia - soovitatav J. S. Bach HTK, suurvorm, lüüriline pala, 1 etüüdi

II õppeaasta - I trimester – etüüd, pala
II trimester – suurvorm
III trimester - eksam:
polüfoonia – soovitatav J. S. Bach HTK, suurvorm,
lüüriline pala, 1 etüüdi

IV SOLFEDŽO AINEKAVA

ÜLDOSA

Solfedžo on rühmatund. Rühma suurus on 6-10 õpilast.
Solfedžo tund toimub 2 korda nädalas. Tunni kestvus on 45 min. Õppeaastal on 70 tundi. IV klassi õpilastel III trimestril toimub üleminekuksam (kirjalik suuline ja) ja VII klassi õpilastel III trimestril on kooli lõpueksam (kirjalik ja suuline). III ja VI klassi õpilastel toimuvad III trimestril hindelised kontrolltunnid.
Eksamitel pannakse õpilastele hinded ning need kantakse tunnistusele.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilastes sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

ÕPPESISU

Aine õpetamisel arendatakse järgmisi oskusi:

I. Laulmine

1. Laulmiseks vajalikud algteadmised: hingamine, fraseerimine, intonatsiooni puhtus, väljendusrikkus.

2. Astmetaju arendamine. Astmete tabamine astmetabelil: noodinimedega, vabal t valitud silbil, astmenumbritega ja/või astmenimedega. Laulmine noodijoonestikult rändnoodi järgi.
3. Heliredeli laulmine tervikuna, tetrakordide kaupa, erinevates taktimõõtudes, rütmiseeritult, kaanonina.
4. Solfedžeerimine. Harjutuste laulmine sõnadega ja/või noodinimedega. Õpitud harjutuste transponeerimine. Õpitud harjutuste laulmine peast. Tundmatu harjutuse laulmine. Taktiviipamise skeemid.
5. Mitmehäälsuse arendamine. Eelharjutused õpitud astmetega. Heliredelid intervallides (terts, sekst jne.). Intervallide laulmine kahehäälselt . Akordide laulmine 3—4 häälselt . Järgnevuste laulmine. Mitmehäälsed harjutused (sh. kaanonid). Saatega laul.

II. Rütm

Rütmis liikumine. Rütmsilpide omandamine. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele. Rütmi koputamine koos taktiviipamisega. Ostinato rütmid— laulusaatega. Saaterütm laulule. Rütmi kaanon . Lihtsamad rütmipartituunid.

III. Suuline analüüs

Rütmianalüüs. Meloodiaanalüüs. Vormianalüüs. Laadi ja/või helistiku analüüs. Intervallide analüüs. Akordide analüüs. Dünaamika analüüs.

IV. Diktaat

Meloodiline diktaat. Rütmidiktaat. Mäludiktaat. Kiirusdiktaat astmete tabamiseks. Kahehäälneline diktaat.

V. Improvisatsioon

1. Meloodia improvisatsioon: antud tekstile, läbivõetud teemale (astmed, helistik, akordid jne), antud rütmile.
2. Rütmi improvisatsioon: õpitud taktimõõdus, teatud rütmigruppidega, õpitud meloodia saateks, lihtsamad rütmipartituurid.
3. Saate improvisatsioon: bass antud meloodiale, teine häälnäht antud meloodiale, põhikolmkõlade bassi saade.

V. Itaaliakeelsed oskussõnad

Tempode nimetused. Tempomuutused. Dünaamika. Iseloomu väljendavad sõnad. Nurksulgudesse paigutatud materjal on ette nähtud neile, kes vajavad mahukat ainekava. Läbivõetud teemade süvendamine ja kinnistamine jätkub igal järgmisel õppeaastal kuni lõpuklassini . Loetletud meetodilisi vihjeid võib omavahel kombineerida, varieerida, soovi korral täiendada.

NOOREMA ASTME AINEKAVA

I-II õppeaasta (Ia -I klass)

Põhieesmärk: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

Nõuded:

I. Meetrum ja rütm

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon.

Kordamismärk II: :II. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4= C. Taktiviipamise skeemid. Noodivältsed ja pausid:

terve noot	tervepaus
poolnoot	poolpaus
veerandnoot	veerandpaus

kaheksandiknoot
kuueteistkümnendiknoot

kaheksandikpaus
kuueteistkümnendikpaus

Rütmid

Eeltakt

II. Noodikirja algteadmised.

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri. Pauside kirjutamine. Viiuli- ja bassivõti. Noodinimetused: silp- ja/või tähtnimetused

IV. Helistikud.

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju väljaarendamine. Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. (Tutvuda a-moll 3 liigiga). Paralleelhelistikud. I astme (toonika) kolmkõla. Juhtheli. Märgid: diees, bemoll, bekaar. Eakohased laulud, harjutused, kaanonid. Transponeerimine. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine, helile tuginemine jne). Improvisatsioon. Heliredeli ehitus.

V. Diktaat.

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti. Aasta lõpus proovime diktaat 8 takti.

VI. Tempo ja dünaamika mõiste

VII. Rütmika.

Liikumisega (rütmikaga, tantsuga, pantomiimiga jms.) seotud mõisteid ja vastavate võtete harjutamine. Muusika kuulamine ja analüüs.

III õppeaasta (II klass)

Põhieesmärk: Mollid kolm liiki — loomulik, harmooniline, meloodiline. Intervallidega tutvumine.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid

II. Helistikud.

Kahe märgiga duur- ja moll-helistikud. Mollid 3 liiki (kuju): loomulik, harmooniline, meloodiline. Toon ja pooltoon. Heliredeli ehitus. Püsivad ja püsimatud. Püsimatute astmete lahendamine püsivaisse. Lahendamise mõiste. Tutvumine põhiastmete (I, IV, V) kolmkõladega ja nende laulmine duuris ja harmoonilises mollis. Laulud ja harjutused. Transponeerimine ja improvisatsioon.

III. Intervallid. Tutvumine intervallidega p.1, p.8, p.5, p.4, s.2, v.2, s.3, v.3.

IV. Diktaat. Lihtne suuline ja kirjalik diktaat (4—8 takti) duuris ja mollis. Rütmidiktaat kuni 4 takti.

V. Rütmiika. Tutvumine erinevate tantsurütmidega (eesti rahvatantsud, polka, valss, menuett, masurka jt.)

IV õppeaasta (III klass)

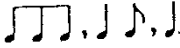
Põhieesmärk: Lihtintervallid. Akordiõpetuse algus.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

3/8 taktimõõt. Lihtsamad rütmid ja pausid selles taktimõõdus. Grupeerimine. Takti viipamine.

Tutvuda süntaksi aasta lõpus.

Taktimõõt 3/8 ja lihtsamad rütmid selles taktimõõdus:

II. Helistikud

Kolme märgiga duur- ja mollhelistikud. Toonika kolmkõla ja pöörded: I, I6, I64; tähistus duuris: T, T6, T64; tähistus mollis: t, t6, t64.

Kolmkõla helide nimetused: priim, terts, kvint. Funktsionaalsuse mõiste. Toonika (I astme) kolmkõla (T, t). Subdominant (IV astme) kolmkõla (S, s). Dominant (V astme) kolmkõla (D). Põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine (duuris ja harmoonilises mollis). Saate leidmine põhiastmega.

III. Intervallid.

v.6, s.6. v. 7 V astmelt lahendusega s.3 duuris ja v.3 mollis. S.7 I astmelt lahendusega p.8.p. Lihtintervallide pöörded. Suurus toonides. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja/või alla, D7 lahendustega duuri ja molli.

IV. Diktaat.

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

V õppeaasta (IV klass)

Põhieesmärk: Akordide ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis: toonika kolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus D lahendusega.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

Taktimõõt 6/8 (3/8 + 3/8) ja viipamise skeem. (6/8 taktimõõt skeemina 2/8 + 4/8+ 2/8

regilauludes). (Triool ja süngoop .)

II. Helistikud.

Nelja märgiga duur- ja moll-helistikud.

III. Intervallid.

< 2 harmoonilises mollis.

IV. Akordid.

Dominantseptakord D7 (V7) lahendustega duuri ja molli. (Lihtsate 3- häälsete järgnevuste kuulamine ja laulmine.)

V. Diktaat.

Meloodiline diktaat duuris ja mollis 8 takti. Rütmidiktaat 4 takti.

NOOREMA ASTME LÕPUEKSAM

I. Kirjalik

1. Diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (8 takti). Kirjutamise aeg 15—20 minutit. Mingitakse 8-10 korda.
2. Rütmidiktaat (4 takti) 2/4 või 3/4 taktimõõdus. Mängitakse 3-4 korda.
3. Kõla järgi määramine. Harmoonilised ja/või meloodilised lihtintervallid. Kolmkõla ja pöörded (harmoonilisel kujul). V7 lahendamine duuri ja/või molli. Õpitud laadi äratundmine.
4. Ehitamine. Antud noodist (üles või alla) intervalli ehitamine. Antud intervalli määramine. Antud helistikus põhikolmkõlade ja toonika kolmkõla pöörete ehitamine. Antud akordi ja helistiku määramine. Antud helistikus V7 ehitamine ja lahendamine, helistiku määramine. Antud noodist (üles) V7 ehitamine ja lahendamine, helistiku määramine. Heliredeli ehitamine.

II. Suuline

1. Antud helistikus heliredeli, toonika kolmkõla ning pöörete laulmine.
2. Antud helistikus põhikolmkõlade ja V7 laulmine koos lahendusega.
3. Tundmatu harjutuse laulmine.
4. Aasta jooksul õpitud harjutuste laulmine.

VANEMA ASTME AINEKAVA

VI õppeaasta (V klass)

Põhieesmärk: Suurendatud ja vähendatud intervallid. Põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis. Kolmehäälne järgnevus. Harmooniline duur.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuueteistkümnendik nootidega. Grupeerimine. Sünkoop , triool . (Pide lihtsamad variandid   )

II. Helistikud.

Viie märgiga duur- ja moll-helistikud.

III. Intervallid.

Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla (kondamine). Dissoneerivad intervallid lahendustega duuris ja harmoonilises mollis 4 IV astmelt lahendusega v.6, s.6 5 VII astmelt lahendusega s.3, v.3; harmoonilises mollis > 7 VII astmelt lahendusega p. 5, < 2 VI astmelt lahendusega p. 4.

IV. Akordid.

Põhikolmkõlade pöörded ja nende lahendamine helistikus:

I V6 I	I6 V64 I6	I64 V I64
I IV64 I	I6 IV I6	I64 IV6 I64

> VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. Kadentsid: lihtkadentsid - autentne (I V I) ja plagaalne (I IV I); lihtkadentsi esimene (I IV V I) ja teine kuju (I IV K64 V I).

Harmoonilised järgnevused 4 takti: esimesel poolaastal kolmehäälset; teisel poolaastal neljahäälset. Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja mollis. Tutvuda: > VII7 väike VII7.

V. Diktaat. 8 takti.

VII õppeaasta (VI klass)

Põhieesmärk:

Dominantseptakordi pöörded lahendustega duuris ja mollis. Neljahäälised järgnevused.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

Piidega rütmid   (keerukamad variandid   ). 6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.

II. Helistikud.

Kuue märgiga duurid ja mollid. Harmooniline duur. Kromaatilised lähiminevad ja abihelid.

Mõisted: kaldumine ja modulatsioon.

III. Intervallid.

Harmoonilises duuris < 2 VI astmelt lahendusega p. 4; > 7 VII astmelt lahendusega p.5.

Ehitamine ja laulmine.

IV. Akordid.

Põhikolmkõlad harmoonilises duuris. Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis: I pööre (V65) lahendusega toonikasse T, t (I); II pööre (V43) lahendusega toonikasse T, t (I); III pööre (V2) lahendusega toonika sektakordi T6, t6 (I6). Neljahäälsete

harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine. (Juhtseptakordide ehitamine ja lahendamine duuris ja harmoonilises mollis.)

V. Diktaat.

Üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega.

VIII õppeaasta(VII klass)

Põhieesmärk:

Septakordide ehitamine ja lahendamine. Kromaatiline duur ja moll. Diatoonilised laadid.

Pentatoonika. Modulatsioon ja kaldumine . I järgu helistikud.

N õ u d e d:

I. Rütm ja taktimõõt.

Sünkoop Keerukamad sünkoobid ja

pidet . Segataktimõõt. Vahelduvtaktimõõt.

II. Laadid

Seitsme märgiga duur- ja moll-helistikud. Diatoonilised laadid. Kromaatilise duuri ja molli õigekiri.

III. Intervallid.

Kõikide läbivõetud intervallide kordamine eksamik.

IV. Akordid.

Väike VII7 põhikujus, lahendusega duuri; > VII7 põhikujus, lahendusega duuri ja molli.

Katkestatud kadentsiga tutvumine V, VI. (Harmoonilises mollis < III lahendusega t6 (I6).)

Harmoonilises duuris < VI lahendusega T64 (I64).)

V. Diktaat.

Ühehäälnene. Kromaatiliste helidega, pide.

1.3.4. LÕPUEKSAM

I. Kirjalik (kestvus 60 minutit).

1. Diktaat 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 või 6/8 taktimõõdus.
2. Intervallide ja akordide kuulamine harmooniliselt koos lahendustega (8—10).
3. Intervallide ja akordide ehitamine ning lahendamine antud helistikus või antud noodist ja intervallide ning akordide määramine koos lahendusega (8-10).
4. Harmooniline järgnevus duuris või mollis 8 takti
5. Soovi korral diatoonilise laadi või kromaatilise heliredeli või paljumärgilise molli ehitamine.

II. Suuline

1. Tundmatu harjutuse laulmine (transponeerimine).
2. Akordide laulmine õpetaja valikul. Kas -
  - a) juhtseptakord ja dominantseptakord pööre lahendusega antud helistikus või
  - b) 4-6 akordist koosnev kadentsialane järgnevus õpetaja poolt antud akorditähistuse järgi.
3. Soovi korral loomuliku, harmoonilise ja meloodilise molli laulmine.

LISAÕPE

I õppeaasta

1. Liittaktimõõdud.

2. Laadid.

Kromaatiline duur ja moll. Diatoonilised laadid. Pentatoonika. Vahelduv laad. Modulatsioon ja kaldumine. I järgu sugulushelistikud.

3. Intervallid.

Harmooniline duur < 4 VI astmelt s.6; > 5 II astmelt v. 3. Loomulikus mollis < 4 VI astmelt V.6; > 5 II astmelt s.3.

4. Akordid.

Harmoonilises duuris < VI T64; > II T6. Loomulikus mollis > IIt6. Harmoonilises mollis < III t6. II7 septakord ja juhtseptakordid ning nende pöörded.

5.Diktaat.

1-2 häälnel (kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon)

6.Kuulamine

Kaldumine ja modulatsioon.

7.Ehitamine noodist

↑↓ D7 ja tema pöörded, > VII7, väike VII7.

II õppeaasta

1. Liittaktimõõdud.

2. Laadid.

Kromaatiline duur ja moll. Diatoonilised laadid. Pentatoonika. Vahelduv laad. Modulatsioon ja kaldumine. I järgu sugulushelistikud.

3. Intervallid.

Harmooniline duur < 4 VI astmelt s.6; > 5 II astmelt v. 3. Loomulikus mollis < 4 VI astmelt V.6; > 5 II astmelt s.3.

4. Akordid.

Harmoonilises duuris < VI T64; > II T6. Loomulikus mollis > IIt6. Harmoonilises mollis < III t6. II7 septakord ja juhtseptakordid ning nende pöörded.

5.Diktaat.

1-2 häälnel (kromaatilised helid, kaldumine, modulatsioon)

6.Kuulamine

Kaldumine ja modulatsioon.

7.Ehitamine noodist

↑↓ D7 ja tema pöörded, > VII7, väike VII7.

V TEOORIA AINEKAVA

ÜLDOSA

Teooria tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 45 minutit. Õppeaastal on 35 tundi. VII klassi õpilased sooritavad teooria lõpueksami III trimestril. Eksamil pannakse õpilastele hinded ning need kantakse tunnistusele.

ÕPETUSE EESMÄRK

Arendada õpilastes muusikalist kirjaoskust ja analüüsivõimet ning valmistada ette võimalikuks edasiõppimiseks professionaalset muusikaharidust andvas õppeasutuses.

ÕPPESISU

I trimester- september, oktoober, november (tunde 4 + 4 + 3)

Muusikaline kõla. Obertooni rida. Muusikaline süsteem. Diatooniline ja kromaatileine pooltoon ja tervetoon . Engarmonizmi kõlad. Noodikirja vältused ja pausid. Metrorütm, lihtsad mõõdud, liittaktimõõdud. Grupeerimine. Segataktimõõt, vahelduvlaad, taktimõõt. Tempo. Praktiline töö. Intervallid. Lihtintervallid, suurus toonides. Suurendatud ja vaheldatud intervallid. Intervallide pöörded. Kontrolltund. Ehitamine antud noodist üles ja alla.

II trimester – detsember, jaanuar, veebruar (tunde 3 + 4 + 4)

Laad ja helistik. 4-5 ringhelistikud. Harmooniline duur. Moll kolm kuju. Konsonants, dissonants. Intervallid helistikus, lahendamine.

Akordid. Duur ja moll kolmkõlad ja pöörded. Suurendatud ja vahendatud kolmkõlad, < VI –I 64, < III – t6. Struktuur duur ja moll kolmkõlad pöörded, ehitamine antud noodist üles ja alla.

Põhikolmkõlad harmoonilise duuris ja mollis (pöörded põhikolmkõlad).

Septakordid. D7 ja pöörded duuris ja harmoonilises mollis lahendusega. Struktuur D7, D65, D43, D2. Ehitamine ja lahendamine antud noodist üles ja alla. Kontrolltund.

III trimester – märts, aprill, mai (tunde 3 + 5 + 4)

Akordid: v. VII7 ja >VII7 ehitamine ja lahendamine harmoonilises duuris ja mollis ning loomulikus duuris. Laadilise alteratsiooni skeem duuris ja mollis. Altereeritav abihelid, kromaatilised läbiminevad helid.

Kromaatileine heliastmik (duur ja moll) ehitamine. Diatoonilised laadid: lüüdia, miksolüüdia, dooria, früügia. Pentatoonika duuris ja mollis. II7 duuris ja mollis. Praktiline töö.

Transpositsioon. Kaldumine ja modulatsioon. Kordamine. Lõpueksam.

VI MUUSIKALOO AINEKAVA

ÜLDOSA

Muusikaloo ainet määratakse igale õpilasele alates IV klassist. Muusikalugu on rühmatund.

Muusikaloo tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 45 min.

Õppeaastal on 35 tundi. Igal trimestril toimuvad hindelised kontrolltööd ja kuulamistestid, mille tulemuste põhjal kontrollitakse õpilaste teadmisi.

ÕPETUSE EESMÄRK

Muusikaajalooga tutvumine läbi erinevate ajastu ja –stiilide tundmaõppimise.

Ülevaade enimkasutatavates instrumentidest ja kuulsamatest muusikutest.

ÕPPESISU

Õppetöö meetodid

- loeng
- iseseisev töö
- rühmtöö
- muusika kuulamine
- videosalvestuse vaatamine
- kontsertide külastamine

V õppeaasta (IV klass)

I Muusika väljendusvahendid

a) meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmoonia), faktuur.

b) Esimesed muusikapillid: millal ja kuidas on saanud alguse pillid ja pillimuusika.

II Pillide tundmine:

a) Eesti rahvapillid: torupill, kannel, põispill, hiir kannel, siku, sokusarv, karjapasun

b) kahvpillid: klaver, orel

c) sümfooniaorkestripillid: rühmas, partituur ; pillid: puhkpillid, vaskpillid, löökpillid, keelpillid

III Vokaalmuusika:

a) erinevad kammeransamblid

b) koorid nende koosseis

IV Instrumentaalmuusika:

a) ansamblid: duo, trio, kvartetid, kvintetid

b) erinevad orkestrid: puhkpill, keelpill, sümfoonia, rahvapilli

V Helitööde ülesehitus:

a) muusikaline kujund kui meeleolu kandja. Teema- fraasid- motiivid. Laused, perioodid. Palade ja rahvalaulude analüüs

b) ühe- ja kahejaoline ülesehitus

c) kolmejaoline vorm liht- ja liitvorm

d) variatsioonid

e) rondo

f) tutvumine sonaadivormiga

VI Muusikažanrid: (sissejuhatav osa)

a) marss (sõidu- ja muinasjutumarss)

b) laul, rahvalaul (saagad, „Kalevala”, bõlinad)

c) tantsumuusika (ajaloolised tantsud, vana tantsustiil)

d) mitmesugused palad (etüüd, eksrompt, bagatell, ballaad, nokturn, poeem, prelüüd, skertso ...)

e) sonaat

f) sümfoonia

g) instrumentaalkontsert

VII Kirikumuusika (vaimulik, kantaat, oratoorium)

VIII Teatrimuusika

a) sõnalavastus – ooper, operett, muusikal

b) ballett

VI õppeaasta (V klass)

I Stiilid (eelmiste sajandite muusika- ja kunsti stiilid) sissejuhatus:

1) muinasaja muusika – usundid, kombes, mängud. Koopamaalid.

2) vanaaja muusika – Mesopotaamias ja Egiptuses, Sumerid, pühad arvud, muusikateooria.

Egiptuse templimuusika

Egiptuse kunst: püramiidid, templid, sfinks, hauakambrid.

3) Vana-Kreeka muusika. Muusika kui vaimse arengu tipp. Esimesed muusikanäited.

Jumalad ja pillid. Helilaadid. Ülemaalised pidustused ja võistlused.

Kunst: arhitektuur, skulptuurid, maalikunst.

4) Vana-Rooma muusika. Ristiusk ja Euroopa muusika algus.

Kunst: Foorumid, colosseum, monumendid, mausoleumid, Caracalla termid.

5) Keskaja muusika (5-14 sajandi alguseni): inimeste mõttelaad. Gregooriuse laul.

Mitmehäälne muusika. Noodikiri ja teooria. Ilmalik laul. Pillid. Ehitise stiilid.

Wormsi kirik Saksamaal, Püha Jakobi kirik Regensburgis, Mainzi toomkirik, skulptuur, maal:

Bernt Notke Surmatants, Giotto di Bondone „Kristuse leinamine”.

6) Renessanss 14-16. sajand:

- a) muutused maailmavaates. Ilmalikud laulud ja helikõlalisus.
  - b) Helilooja L.Trancesco
  - c) polüfooniline muusika – J.Desprez, O.Lassus, D.P.Palesrina
  - d) pidulik kirikumuusika Veneetsias, pillid, tantsumuusika
- Kunst: L.da Vinci „Mona Lisa,” „Püha õhtu söömaaeg,” Raffael „Sixtuse madonna,” S.Botticelli „Veenuse sünn,” Michelangeko „Taavet,” Sixtuse kabeli lagi ja idasein.

7) Barokk sissejuhatus

- a) elulaadi muutused. Ebatavaline kunst. Uued jooned muusikas
- b) ooperi sünn. Heliloojad J.Peri, L.Monteverdi
- c) vokaal-instrumentaalsed teosed (oratoorium, kantaat)
- d) pillimuusika: Concerto grosso ja A. Corelli. Soolokontsert ja A.Vivaldi, prantsuse klavesinistide muusika Couperin, J.F. Rameau
- e) J.Bach, G.Händel

Kunst: J.-B.Chardin „Natiüürmort kunstiatribuutidega,” „Pesunaine,” „Ennelõunane palve.”

8) Klassitsism sissejuhatus

- a) Täendus, tekkepõhjused, leviala, mõistuse ja valgustussajand, religioon ja maailmavaade, ühiskond. Üldinimlikkus, lihtsus, selgus, sümmeetria, valdavaks ilmalik kunst/muusika, näiteid arhitektuurist (ka Eestist), helikeele lihtsustumine, polüfoonia taandumine, sonaaditsükkel, sonaadivorm, sonaat, sümfoonia ja sümfooniaorkester, kontsert, keelpillikvartett, algab klaveri võidukäik.
- b) J.Häydn.
- c) W.Mozart
- d) L.Beethoven

Kunst: J.L.David „Horatiuste vanne,” Napoleon I ja Josephine'i kroonimine,” „Sokratese surm” C.D.Friedrich „Mägine maastik.”

VII õppeaasta (VI klass)

I Romantism kirjandus, kunst, muusika sissejuhatus

- 1) Kirjanduse ja muusika seostest V.Hugo, E.T.Hoffmani, H.Heine, A.Puškini, M. Lermontovi, Kreutzvaldi, L.Koidula teosed. Programm-muusika.
- 2) Tähtsamad žanrid (laul, instrumentaalsed karakterpalad, sümfooniline poeem)
- 3) Tunnetekultuse aeg, juhtivaks kunstiks muusika, esiplaanil kaunis pikk meloodia, tundepuhangud (kuulata), sümfooniaorkestri täiustamine (kuulata sümfooniaorkestri kõla koos vaskpuhkpillidega).
- 4) XIX saj. Heliloojate elu ja loomingu ülevaade
  - a) F.Schubert (helikeel, tuntumad laulud ja laulutsükliid, klaverimuusika, kammermuusika)
  - b) F.Chopin (pianist, helilooja, pedagoog) väikepalad klaverile: prelüüd, etüüd, nokturn, tantsud – valss, polonees, masurka)
  - c) R.Schumann (klaveripalade tsükkel „Karneval”, „Lastestseenid”)
  - d) F.Liszt (pianist, helilooja, dirigent, klaveripedagoog). Klaverimuusika, Ungari rapsodia, sünt. poeem, prelüüd)
  - e) H.Berlioz „Fantastiline sümfoonia
- 5) Põhjamaade romantikud:
  - a) Norra muusika ja E.Grieg (laul, klaverikontsert, „Peer Gynt”).
  - b) Soome muusika J.Sibelius (laul „Finlandia” sümfoonia või viulikontsert)
  - c) C) Hugo Alfven ja rootsi muusika (lühi)

- 6) Baltimaade muusika (lüh): läti muusika (rahvamuusika, tuntumad heliloojad J.Vitols, Kalniņš, Zariņš; leedu muusika (rahvamuusika, heliloojad Saskauskas, Ciurlionis - helilooja ja kunstnik.

II Vene muusika ajalugu

- 1) vanaaeg (rahvamuusika teke ja areng)
- 2) keskaeg (rahvamuusika areng: böliinad, lüürilised laulud, skomorollid; kirikumuusika teke ja areng)
- 3) uus aeg – a) kirikumuusika areng – koorikontsert (M.Bortnjanski, M.Berezovski)
b) ilmalik muusika areng: linnalaul ja romanss (A.Aljabjev- „Ööbik”, A.Varlamov- „Tuisk”, „Punane sarafan”, A.Guriljov - „Kelluke”, „Lahusolek” ja instrumentaalmuusika
- 4) vene muusika 19.saj.II poolel – kultuurielu Venemaal „Võimas rühm” ,M. Glinka põhimõtteid edasiareng
  - a) A.Borodin ooper „Vürst Igor”, „Vägilassümfoonia”, romanss
  - b) M.Mussorgski: laulud ja klaveripalade tsükkel „Pildid näituselt”
  - c) N.Rimski-Korsakov: sümf. Süüt „Šeherezade”, ooperid „Lumivalgeke” ja „Sadko”
- 5) Vene romantism
  - a) P.Tšaikovski (rahvamuusika, sümfooniad Nr 1,5,6; klaverikontsert, balletid „Luikede järv”, „Pähklipureja”, „Uinuv kaunitar”)
  - b) S.Rahmaninov (klaverikontsert nr 2, klaveriprelüüdid cis, h ....)
  - c) A.Skrabin (klaverikontsert fis moll, prelüüdid)
- 6) Vene muusika XX saj.
  - a) S.Prokofjev (balletid „Tuhkatriinu”, „Romeo ja Julia” sümfooniad nr 1 „Klassikaline” D, nr7 „Noorte” cis
  - b) D.Šostakovitš (klaverimuusika, sümfooniad, filmimuusika)

III XIX sajandi ooper:

Tähtsamad ooperi koolid:

- 1) Itaalia ooper
  - a) Donizetti, Rossini, Bellini (lühit tutvustus)
  - b) D.Verdi ooper „Rigoletto”, „Traviata”, „Aida”
- 2) Saksa ooper
  - a) K.Weber (lühit tutvustus)
  - b) R.Wagner uuendused ooperimuusikas „Lendav Hollandlane”

VIII õppeaasta (VII klass)

I XX sajandi muusikakultuur

- a) Impressionism: K.Debyssi (klaveriminiatuurid „Fauni pärastlõuna”; M.Ravel „Booloro”)
- b) Ekspressionism: A.Schönberg ja tema koolkond „Kuu Pierrot”, „Ellujäänud Varssavist”)
- c) Neoklassitsism: J.Stravinsky (balletid, oktett puhkpillidele)
- d) G.Gershwin ja sümfooniline jazz (laulud, „Porgy ja Bess”, „Rhapsody in Blue”)

II Eesti muusika

- 1) Rahvalooming: a) vanem, uuem rahvalaul b) rahvapillid c) rahvatantsud
- 2) a) Ärkamisaeg ja laulupeod b) asjaarmastajad heliloojad c) esimesed muusikalise haridusega heliloojad – A. Kunileid, A. Saebelmann, A.Thomson, K.Hermann, M.Härma, K.Türnpu, A.Läte, M.Lüdig
- 3) muusikaelu XX saj.
  - a) R.Tobias – I Eesti rahvusvahelisse klassi kuuluv helilooja „Joonase lähetamine”

- b) Rahvusliku koorimuusika areng Eestis, eesti rahvusliku koorimuusika rajajad: M. Saar – koorilooming (rahvalauluseaded), modernsed klaveripalad; K. Kreek – koorilooming (rahvalauluseaded)
- 4) Esimene rahvuslik ooper – Evald Aava ooper „Vikerlased”
- 5) Sümfooniamuusika areng Eestis 20.saj. alguses: A.Kapp – (orat. „Hiib”, soololaul „metsateel”); H.Eller – eesti rahvusliku instrumentaalmuusika rajaja „Kodumaine viis”, „Koit”; E.Tubin – sümfoonia nr 5, balett „Kratt”
- 6) G.Ernesaks – RAM ja koorilooming ooper „Tormide rand”
- 7) Eesti muusika arengusuunad 20.saj. teisel poolel
Originaallooming:
  - a) V.Tormis „Avamäng” nr 2; E.Tamberg Concerto grosso - neoklassitsism
  - b) A.Pärt – avangardism, dodekafoonia „Nekroloog” ja oma uue stiil – tintinnabuli muusika
- 8) Heliloojate keskmine põlvkond 20.sajandi teisel poolel:
  - a) Lepo Sumera - pala aastast 1981, sümfoonia
  - b) E.-S.Tüür - põhiosaks on instrumentaalteosed
  - c) U.Sisask – „Tähistaeva rsükliid”, missa
- 9) Kontrolltunnid ja viktoriin (viimane)

KASUTATUD ÕPIKUD

1. Maret Tomson „Lühiülevaade muusikaloost” V klass
2. Kati Peetsalu „Lühiülevaade muusikaloost” VI ja VII klass
3. Eve Karp, Igor Garšnek, Jaan Ojakäär „Muusikaõpik” VII-VIII klass
4. L.Mihhejeva „166 tuntumad heliloojad”
5. Gvido Boffi „Suur muusikaline entsoklopeedia”
6. „История зарубежной музыки” для ВУЗОВ выпуск 1-6 редактор В.Смирнов
7. B.Järustovski „XX saj. Muusika” I-II osa
8. M.Druskin „История зарубежной музыки” I-VI osa
9. Gruber „Всеобщая история музыки”
10. „Vene muusikaliteratuur” I-V osa redaktor E.Frid

VII KOORI AINEKAVA

ÜLDOSA

Koorilaulu õppimist soovitatakse alustada 5-6 aasta vanuselt.

Alates Ia klassist õpilased laulavad ettevalmistuskooris (5-6 aastased).

Alates I klassist mudilaskooris (7-11 aastased).

Alates V klassist laulavad õpilased lastekooris (11-15 aastased). Laulmine mudilas- ja lastekooris on kohustuslik õpilastele, kes ei osale kooli suurtes kollektiivides – (puhkpilliorkester, viiuldajate orkester, akordionistide orkester).

NOOREMA ASTME AINEKAVA

ETTEVALMISTUSKOOR – (5-6 aasta vanuselt)

Tund toimub 1 kord nädalas. Ettevalmistuskoor esineb vähemalt 1 kord õppeaastas III trimestril 2 eriilmelise lauluga. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 10-12 erineva karakteriga laulu:

kaanonite, rahva- ja lastelaulud, klassikalise ja kaasaegse repertuaari laulud, eesti heliloojate laulud.

ÕPPESISU

- nooditundmise, muusikalise mälu arendamine
- hääleseade kooris
- laulmis- ja hingamistehnika omandamine
- saatega ühehäälsete koorilaulude repertuaar (laste- ja rahvalaulud, klassikalise ja kaasaegse repertuaari laulud, eesti heliloojate laulud).
- häälehoiu tutvustamine
- esmaabi hääle kahjustamisel
- töö artikulatsiooniaparaadiga
- diktsiooni arendamine
- töö intonatsiooniga
- unisoonis laulmise saavutamine
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu (forte, piano <, >)
- erinevate štrihhide kasutamine (legato, staccato)
- ühistegevuse ja kooskogemise võimaldamine
- esinemiskogemuse omandamine, lavalise käitumise õppimine

MUDILASKOOR - (7-11 aasta vanuselt)

Ettevalmistuskoori õpilased viiakse üle mudilaskoori alates I klassist. Kooritund toimub 2 korda nädalas: 1 tund – grupitund (partiide järgi) ja 1 tund – koori üldproov. Mudilaskoor esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril 2 erineva karakteri lauluga. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 8-10 erineva karakteriga laulu: kaanonite, rahva- ja lastelaulud, klassikalise ja kaasaegse repertuaari laulud, eesti heliloojate laulud, *a capella* laulud.

ÕPPESISU

- jätkub töö laulmis- ja hingamistehnika omandamisega
- hääleseade kooris, grupis (sopran, alt)
- töö artikulatsiooniaparaadiga, diktsiooni arendamine
- dünaamika elementide valdamine vokaaltehnika kaudu
- töö intonatsiooniga
- erinevate štrihhide kasutamine (*legato, staccato, portato*),
- unisoonis laulmise saavutamine igas häälerühmas.
- ilmeka, kõlava tooni laulu esituse saavutamine, fraseerimine
- kaanonite, *a`capella* ja ühehäälse ja kahehäälse koorilaulu laulmine
- harmooniataju ja vokaalse võimekuse arendamine
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimetekohane valdamine
- ansambli tunnetus
- tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari omandamine (jõulud, vabariigi aastapäev, kevadpidu jne)
- laulupeo repertuaari omandamine, laulupeo protsessis osalemine
- osalemine erinevates kooriprojektides, töötubades, rahvusvahelistel festivalidel ja konkurssidel

NOOREMA ASTME ÕPITULEMUSED

Järjepideva õppetöö tulemusena õpilane suudab:

- kasutada laululist hingamist laulu fraseerimise vajadusele

- kasutada häält turvaliselt ning kahjustamata
- artikuleerida laulusõnu selgelt ning kuuldavalt
- esitada õpitud laulude partii iseseisvalt noodist ja peast
- osata laulude esituseks vajalikku dünaamika skaalat
- laulda esituseks vajalikku dünaamika skaalat
- laulda pingevalt ja loomulikult
- esitada erineva karakteriga kahehäälse laulu saatega ja a capella

LASTEKOOR - (11-15 aasta vanuselt)

Mudilaskoori õpilasi viiakse üle lastekoori alates V klassist. Kooritund toimub 2 korda nädalas: 1-grupitund ja 1 tund –koori üldproov. Lastekoor esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril 2 lauluga, üks neist soovitatavalt *a capella*. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 8-10 erineva karakteriga laulu (rahva ja laste kolmehäälsed laulud, suurvormid, *a capella* laulud, klassikalised kolmehäälsed laulud.

ÕPPESISU

- hääleseade kooris, grupis (1 sopran, 2sopran, alt)
- jätkub töö laulmis- ja hingamistehnika arendamisega
- töö artikulatsiooni aparaadiga, diktsiooni arendamine
- erinevate štrihhide kasutamine (*legato, staccato, portato*)
- dünaamika elementide valdamine seoses laulu ilmeka esitusega
- ilmeka, kõlava tooni laulu esituse saavutamine
- kaanonite, *a capella* ning kahe- ja kolmehäälse koorilaulude laulmine
- suurvormide laulmise kogemuse saamine
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimete kohane valdamine
- erinevate laulude kaudu keelte kasutamine (inglise, ladina, saksa, eesti, vene, itaalia)
- tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari läbimine
- unisoonis laulmine igas häälerühmas
- harmoonia taju ja vokaalse võimekuse arendamine

ÕPITULEMUSED

Järjepideva õppetöö tulemusena õpilane:

- valdab laulude esituseks vajalikku dünaamika skaalat
- artikuleerib laulusõnu selgelt ning kuuldavalt
- laulab pingevalt ja loomulikult
- kasutab erinevaid štrihheid sõltuvalt laulu sisust
- kasutab laululist hingamist vastavalt fraseerimise vajadusele
- esitab kahe- või kolmehäälse laulu saatega või *a capella*
- esitab eesti koorimuusikat ja maailma koorimuusikat (suurvormid)

REPERTUAARI NÄITED

Ettevalmistuskoor

V.Serebrennikov   Vallatud
R.Kõrgemägi   Pilla-Palla

Vene rahvalaul	Sääseke
G.Portnov	Kaval kängurupoeg
G.Struve	Kirju mütsike
M.Krasev lõpukoor	ooperist “Muha-Tsokotuhha”
M.Slavkin	Vastupidi
G.Struve	Tähestik
V.Sokolov	Lähme kaitsesüstimisele
V.Sokolov	Vanaema käed
R.Eespere	Aeg

Mudilaskoor

Ü.Rästa	Jõuluaeg –armastuse aeg
L.Kõlar	Isa- ema maa
C.Cui	Talvine tee
W.A.Mozart	Laste mängud
T.Voll	Kodu
K.Hunt	Üksteist peab hoidma
Vene rahvalaul	Jänku
V.Serebrennikov	Kevadlauluke
M. Roiterštein	Piduõhtu
R.Eespere	Löökpillid

Lastekoor

V.Tormis	Laulu otsimine
V.Tormis	Kiige katsumine
S.Rahmaninov	Slava narodu
S.Rahmaninov	Öö
R.Eespere	Ärkamise aeg
H.Hindpere	Vaikus sinu ümber
M.Balakirev	Ei vahutaks meri
Slovakki rahvalaul	Laululind
Z.Biezet	Agnus dei

VIII LISAPILLI AINEKAVA

ÜLDOSA

Individuaalsed lisained määratakse alates III klassist, arvestades õpilase võimekust, soovi ja kooli võimalusi. Klaverit lisapillina rakendatakse põhiliselt õpilastele, kes õpivad põhipillina keelpille ja puhkpille. Lisapilli ainekava aluseks on huviõppe ainekava.

Põhipillina klaverit õpivad õpilased võivad omandada lisapillina: orelit, süntesaatorit, viiulit, kitarrit, tšellot, flööti, plokkflööti, saksofoni, trompetit, klarnetit, basskitarrit, soolokitarrit, löökpille.

Lisapilli tunnid toimuvad 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

Esimese õppeaasta esimesel poolaastal õpilasel kohustuslikke esinemisi ei ole.

Esimese õppeaasta II poolaastast alates esineb iga õpilane vähemalt korra poolaasta jooksul 1-2 eriilmelise palaga.

IV, V, VI, VII klassi õpilased esinevad 2 korda õppeaastal – II ja III trimestris.

Tehnilised arvestused ei ole kohustuslikud, kuid tehnilised nõuded instrumendile tuleb täita võimete piires. Kavade koostamisel tuleb õpilastele tutvustada eri karakteriga teoseid, juhtida tähelepanu muusikalistele fraasidele, tempodele ja dünaamilistele nüanssidele.

SÜNTESAATOR – LISAPILL

ÜLDOSA

Süntesaator- lisapilli ainenä on võimalik võtta kitarril, viiulil, tšello, klarnetil, saksofonil, trompetil, flöötil ja akordionil põhiõppe õpilastel alates III klassist.

Süntesaator- lisapilli tunnid toimuvad 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

Esimese õppeaasta esimesel poolaastal õpilasel kohustuslikke esinemisi ei ole.

Esimese õppeaasta II poolaastast alates esineb iga õpilane vähemalt korra poolaasta jooksul 2 eriilmelise palaga.

IV, V, VI, VII klassi õpilased esinevad 2 korda õppeaastal – II ja III trimestril.

Tehnilised arvestused ei ole kohustuslikud, kuid tehnilised nõuded instrumendile tuleb täita võimete piires. Kavade koostamisel tuleb õpilastele tutvustada eri karakteriga teoseid, juhtida tähelepanu muusikalistele fraasidele, tempodele ja dünaamilistele nüanssidele.

ÕPETUSE EESMÄRK

Süntesaator – lisapilli õppides peab õpilane omandama esimesed süntesaatori mänguvõtted, noodist lugemise oskuse. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Kavade koostamisel tuleb õpilasele tutvustada eri karakteriga teoseid, juhtida tähelepanu muusikalistele fraasidele, tempodele ja dünaamilistele nüanssidele.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)

Õppeaasta jooksul tutvuda süntesaatori põhifunktsioonidega, õppida 10 eriilmelist pala, 5-6 harjutusi või etüüdi klassikalises klaveril (õpilastele kellel põhipill mitte klaver). Tutvumine harmoonia-akordidega ja tähtnimetusega (näiteks: C, Cm, C dim, Caug erinevatest nootidest).

III trimestril esitada 2 eriilmelist pala.

V õppeaasta (IV klass)

Õppeaasta jooksul õppida 10 eriilmelist pala. Mängida klaveril 5-6 harjutust või etüüdi (v.a. klaveri eriala õpilased). Tutvumine tähtnimetusega: Csus4, C sus2, C7, C6 erinevates nootidest.

II trimestril esitada 2 eriilmelist pala ja III trimestril 2 eriilmelist pala.

VI õppeaasta (V klass)

Õppeaasta jooksul õppida 7-8 eriilmelist pala. Mängida klaveril 4-5 harjutust või etüüdi (v.a. klaveri eriala õpilased). Tutvumine tähtnimetusega: Cm7, C maj7, Co7 erinevates nootidest. II trimestril esitada 2 eriilmelist pala ja III trimestril 2 eriilmelist pala.

VII õppeaasta (VI klass)

Õppeaasta jooksul õppida 5-6 eriilmelist pala. Mängida klaveril 4-5 harjutust või etüüdi (v.a. klaveri eriala õpilased). Tutvumine tähtnimetusega: C9, Cm9, C6 erinevates nootidest. II trimestril esitada 2 eriilmelist pala ja III trimestril 2 eriilmelist pala.

VIII õppeaasta (VII klass)

Õppeaasta jooksul õppida 5-6 eriimelist pala. Mängida klaveril 3-4 harjutust või etüüdi (v.a. klaveri eriala õpilased). Tutvumine tähtnimetusega: C11, C13, C7(#5), C7(b5), C7(b9) erinevates nootidest. II trimestril esitada 2 eriimelist pala ja III trimestril 2 eriimelist pala.

Lisaõpe

I-II õppeaasta

Õppeaasta jooksul õppida 4-5 eriimelist pala. Mängida klaveril 3-4 harjutust või etüüdi (v.a. klaveri eriala õpilased). Tutvumine tähtnimetusega: C11, C13, C7(#5), C7(b5), C7(b9) erinevates nootidest. II trimestril esitada 2 eriimelist pala ja III trimestril 2 eriimelist pala.

ÜLDNÕUDED

1. Tutvumine instrumendiga: pilli omadused ja tehnilised andmed
2. Esimesed sammud süntesaatoril – ohutusnõuded
3. Tutvumine süntesaatori põhifunktsioonidega:

- Heli funktsioonid ja nende jaotamine
Helina valikud, erinevad toimingud
Erinevad võimalused helinate valimisel
Heli valimine, kuulamine, muutmine ja kooskõlamine
- Rütmi funktsioonid
Rütmi valimine, käivitamine ja peatamine
Rütmi kiiruse reguleerimine
- Komponentide süntesaatoril
Komponentide helitugevuse reguleerimine
Erinevad komponendi variandid ja võimalused
- Lisafunktsioonid
„Multi pad“ – ettevalmistatud helid
„Registration memory“ – registreeritud mälu
Transponeerimine
Metronoom

4. Kõla efekti muutmine ja valimine
5. Lugude salvestamine süntesaatoril
6. Lugude valmistamine FDP-le

1. Omapärasus ja mitmfunktsionaalsus

Süntesaator – klaveri sarnane, täis- või osalise klaviatuuriga instrument, mis võimaldab imiteerida mitmesuguste pillide helisid. Heli tekitamine toimub elektriga seotud protsessidega.

2. Süntesaatori kasutamine õppetunnis

- süntesaatori mängima õppimine toimub oluliste funktsioonide äratundmisel ja pilli erivõimalusi kasutades
- selle jaoks, et saaks õppida ja edaspidi mängida süntesaatoril, peab õpilane omandama klaverimängu oskused. Õpilane peab hästi tundma klaviatuuri. Samuti on vajalik heal tasemel noodilugemis oskus, hea rütmitaju ja muusika tundmine.

3. Põhilised tingimused muusikapala esitamisel süntesaatoril

- Elementaarsed teadmised muusikateoorias ja solfedžos.

- Klaverimängu oskus.
- Tähtnimetuste tundmine, mis määrab noodi ja akordi nimetuse.
- Lühendatud nootide ja akordide tähistuse teadmine.
- Akordide ehitamise oskus ja nende tundmine: mažoorised, minoorised, septakordid ja samuti akordid alteratsioonidega.
- Teadmine, millistest intervallidest koosnevad akordid – oskus analüüsida akordide koosseisu.

4. Põhilised meetodid pala esitamisel süntesaatoril

- Mängimine ühe või kahe käega, kasutades üht või mitut helinat
- Mängimine kahe käega, kus vasak käsi mängib kolme- või neljahäälsid akorde, parema käega mängitakse melodiat. Vasaku käega akordide vajutamisel toimub pillis automaatne komponeerimine kooskõlastades rütmiga.
- Palade esitamise jaoks on valmistatud eritükitud noodid, kus samas määratakse harmoonia ja ühehäälnelise melodiat. Harmoonia tähistatakse tähttähistusega.
- Õpilane peab esitama oma pala nii, et oleks õigesti paigutatud harmoonia koos rütmi ja meloodiaga.

Põhilised ülesanded:

1. Õppida õigesti kasutama süntesaatorit ja helitehnikat üldse.
2. Arendada õpilasi oskuseid pilli mängides.
3. Eristada erinevate instrumentide hääli ja kõlasid.
4. Eristada muusikalisi rütme.
5. Sünteesima oma valitud helinad ja rütme.
6. Erinevate pillihelide kokku kõlama panemine – mängides proovimine.
7. Muusikalise teoste esitamine koos rütmiga.
8. Oskuste arendamine komponeerimise abil.
9. Lihtsa harmoonia või rütmiga komponeerimine.
10. Oma loo esitamine koos saatega ja rütmiga.
11. Erinevate sümbolite ja nimetuste tundmine.
12. Komponeerimise erinevate võimaluste teadmine.
13. Vaba improvisatsiooni võimalustega tutvumine.

AKORDION- LISAPILL

Akordion- lisapilli ainenä on võimalik võtta klaveri-, keelpilli-, puhkpilliosakonna õpilastel alates III klassist. Akordion - lisapilli ainekava aluseks on huviõppe akordioni ainekava. Akordioni - lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Anda õpilasele esmaseid akordionimängu algteadmisi ning oskusi koduseks musitseerimiseks ja (või) kooliorkestris mängimiseks.

Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev akordionimängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass) – huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala. III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) - huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala. II trimester – etüüd (või pala), III trimester –2 pala.

VI õppeaasta (V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta (VI klass) - huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass) - huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala

Lisaõpe

I õppeaasta- huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala

I õppeaasta- huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala

KLASSIKALINE KITARR- LISAPILL

Kitarr-lisapillina on võimalik võtta klaveri, akordioni, klarneti, saksofoni, flööti ja trompeti põhipilli õpilastel alates III klassist.

Kitarri-lisapilli ainekava aluseks on huviõppe kitarri ainekava.

Kitarri-lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi kitarri mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev kitarrimängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) – huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – etüüd (või pala), III trimester –2 pala.

VI õppeaasta(V klass)- huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta (VI klass) – huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – tants, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass)- huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester -2 pala

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester -2 pala.

VIIUL-LISAPILL

Viiul-lisapillina on võimalik võtta klaveri, akordioni, klarneti, saksofoni, flöödi ja trompeti põhipilli õpilastel alates III klassist.

Viiuli-lisapilli ainekava aluseks on huviõppe viiuli ainekava.

Viiuli-lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi viiuli mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev viiulimängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass) - huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) – huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – etüüd (või pala), III trimester –2 pala.

VI õppeaasta(V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta (VI klass) – huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass)- huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

TŠELLO-LISAPILL

Tšello - lisapillina on võimalik võtta klaveri, akordioni, klarneti, saksofoni, flööti ja trompeti põhiõppe õpilastel alates III klassist.

Tšello -lisapilli ainekava aluseks on huviõppe tšello ainekava.

Tšello -lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi tšello mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev tšello mängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) – huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – etüüd (või pala), III trimester – 2 pala.

VI õppeaasta (V klass) huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta (VI klass) – huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – tants, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass)- huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester – 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 5 eriilmelist pala. II trimester – 1 pala, III trimester –2 pala.

TROMPET-LISAPILL

Trompet- lisapilli ainenä on võimalik võtta klaveri, akordioni, kitarrri, tšello, viiuli põhiõppe õpilastel alates III klassist. Trompeti - lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min.

Trompet - lisapilli ainekava aluseks on huviõppe trompeti ainekava.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi trompeti mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev trompetimängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi
III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) - huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi.
II trimester – 2 pala, III trimester –2 pala.

VI õppeaasta(V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta(VI klass) - huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi.
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass) - huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta – huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

SAKSOFON-LISAPILL

Saksofon- lisapilli ainena on võimalik võtta klaveri, akordioni, kitarr, tšello, viiuli põhiõppe õpilastel alates III klassist. Saksofon - lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

Saksofon - lisapilli ainekava aluseks on huviõppe saksofoni ainekava.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi saksofoni mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev saksofoni mängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi
III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) - huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi.
II trimester – 2 pala, III trimester –2 pala.

VI õppeaasta (V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta(VI klass) - huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi.
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass) - huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta – huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

KLARNET –LISAPILL

Klarnet- lisapilli aინena on võimalik võtta klaveri, akordioni, kitarri, tšello, viiuli põhiõppe õpilastel alates III klassist. Klarnet- lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min.

Klarnet-lisapilli ainekava aluseks on huviõppe klarneti ainekava.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi klarneti mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev klarneti mängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi.
III trimester –2 pala

V õppeaasta (IV klass) - huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi.
II trimester – 2 pala, III trimester –2 pala.

VI õppeaasta(V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta(VI klass) - huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi.
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass) - huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta – huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 6-7 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

FLÖÖT-LISAPILL

Flööt- lisapilli akena on võimalik võtta klaveri, akordioni, kitarr, tšello, viiuli põhipilli õpilastel alates III klassist. Klarnet- lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22- 45 min. Flööt-lisapilli ainekava aluseks on huviõppe flöödi ainekava

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases põhilisi flöödi mänguvõtteid, noodilugemise oskust. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Õpilastele, kellel on juba olemas eelnev flöödimängukogemus, võib anda suuremaid ülesandeid, kasutades huviõppe ainekava.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)- huviõppe Ia klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi
III trimestril –2 pala

V õppeaasta (IV klass) - huviõppe I klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 10-15 eriilmelist pala, 8-10 harjutust või etüüdi.
II trimester – 2 pala, III trimester –2 pala.

VI õppeaasta(V klass) - huviõppe II klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VII õppeaasta(VI klass) - huviõppe III klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, 6-8 harjutust või etüüdi.
II trimester –2 pala, III trimester –2 pala.

VIII õppeaasta (VII klass) - huviõppe IV klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

Lisaõpe

I õppeaasta – huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

II õppeaasta - huviõppe V klassi programm. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 eriilmelist pala, II trimester –2 pala, III trimester- 2 pala.

BASSKITARR – LISAPILL

Basskitarr - lisapillina on võimalik võtta põhiõppe õpilastele alates III klassist. Basskitarr–lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 45 min. Õppeaastal on 35 tundi.

ÕPETUSE EESMARK

Basskitarr-lisapilli aine ülesandeks on anda õpilasele pop- ja džässmuusika stiilides vajaminevad fraseerimis- ja improviseerimisoskused, arendades individuaalselt meisterlikkust instrumendil solistina ning ansamblimängu partnerina. Tutvustada õpilasele basskitarri funktsiooni ansamblimängus.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)

- Heliredelid 1 märgini
- Pentatoonika duurist ja mollist
- Mängida sõrmestust T-S-D-T / I-IV-V-T
- Esitada III trimestril 2 pala

V õppeaasta (IV klass)

- Heliredelid 2 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Erinevad stiilid: *bossa nova, rock*
- Rütmika harjutused
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala (koos ansambliga)

VI õppeaasta (V klass)

- Heliredelid 3 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Noodilugemine
- Erinevad stiilid: *swing, begin, slow rock*
- Rütmika harjutused
- Transponeerida süsteem teistesse helistikesse
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala (koos

ansambliga)

VII õppeaasta(VI klass)

- Heliredelid 3 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Noodilugemine
- Erinevad stiilid: *bossa nova* , *rock*, *swing*, *begin*, *slow rock*, *jazz valss*, *funk*
- Transponeerida süsteem teistesse helistikesse
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala koos ansambliga

VIII õppeaasta (VII klass)

- Tehnilise baasi täiendamine
- Heliredelid 5 märgini
- Mängida duur ja moll skaaladelt tekkinud septakorde ja nende pööordeid
- Moodustada dooria, miksolüüdia, früügia, lüüdia
- Improviseerimine koosmängus
- Rütmika harjutused
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala koos ansambliga

Lisaõpe

I-II õppeaasta

- Tehnilise baasi täiendamine
- G-duur skaala, C-duur skaala (akordid, kolmkõlad, skaala harjutused, helistikule vastavad etüüdid)
- *Blues*'i laad kõikides helistikes, duur-skaala transpositsioonid kõikidest nootidest ühe oktaavi ulatuses
- Erinevad stiilid (*bossa nova*, *rock*, *pop*, *swing*, *jazz valss*, *funk*)
- Lehest lugemine
- Lihtsamad transkriptsioonid
- Rütmika harjutused
- koosmängus arvestamine teiste pillidega
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala koos ansambliga

SOOLOKITARR – LISAPILL

Soolokitarr – lisapilli ainaena on võimalik võtta põhiõppe õpilastele alates III klassist.

Soolokitarr – lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases pop- ja džässmuusika stiilides vajaminevad fraseerimis- ja improviseerimisoskusi, arendades individuaalselt meisterlikkust instrumendil solistina ning ansamblimängu partnerina.

ÕPPESISU

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)

- Heliredelid: C-duur, a-moll
- Pentatoonika duurist ja mollist

- Mängida sõrmestust T-S-D-T / I-IV-V-T
- Esitada III trimestril 2 pala (ansambliga)

V õppeaasta (IV klass)

- Heliredelid 1 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Noodilugemine
- Eri stiilide äratundmine
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala (ansambliga)

VI õppeaasta (V klass)

- Heliredelid 2 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Erinevad stiilid: *swing, bossa nova, rock, slow rock, jazz valss, begin*
- Noodilugemine
- Transponeerida süsteem teistesse helistikesse
- Kromaatileine skaala
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala (koos ansambliga, fonogrammiga)

VII õppeaasta (VI klass)

- Heliredelid 3 märgini
- Kolmkõlad ja septakordid
- Erinevad stiilid: *swing, bossa nova, rock, slow rock, jazzvalss, begin*
- Noodilugemine
- Instrumendi spetsiifiliste võimaluste kasutamine
- Improviseerimine
- Mängida sõrmestust I-IV-V-V7-I; T-S-D-D7-T
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala (koos ansambliga, fonogrammiga)

VIII õppeaasta (VII klass)

- Tehnilise baasi täiendamine
- Heliredelid 5 märgini
- Noodilugemine
- Kõigi võimalike septakordide kasutamine koos laiendustega
- Erinevad stiilid
- Moodustada dooria, miksolüüdia, früügia, lüüdia
- Improviseerimine koosmängus
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala koos ansambliga

Lisaõpe

I-II õppeaasta

- tehnilise baasi täiendamine ja tehniliste võtete kinnitamine
- koosmängus arvestamine teiste pillidega
- kõla kvaliteet
- efektid
- oskama C-duuri skaalat, ja septakorde kogu sõrmlaua ulatuses
- transponeerida süsteem teistesse helistikesse
- moodustada dooria ja miksolüüdia kõikides sõrmestuses
- heliredelid kuni 6 märgini
- esitada II ja III trimestril 2 eriilmelist pala koos ansambliga

TRUMMID – LISAPILL

Trummid- lisapilli ainenä on võimalik võtta põhiõppe õpilastele alates III klassist. Trummid-lisapilli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min.

ÕPETUSE EESMÄRK

Trummid-lisapilli aine ülesandeks arendada individuaalselt meisterlikkust instrumendil ansamblimängu partneriga.

ÕPPESISU

- Trummikomplektil mängimise tehnika omandamine
- Trummikomplekti hooldamine ja häälestamine
- Käte ja jalgade tehnika tutvustamine. Keskendumine kinnisele ja väga aktiivsele randmetehnikale
- Rõhkude ja aktsentide kasutamine soolotrummil ning trummikomplektil
- Lihtsamate *groove*'ide mängimine trummikomplektil
- Kõik eelnev omandatakse metronoomi kasutades nii tunnis kui ka harjutades

Põhiõpe

IV õppeaasta (III klass)

Rütmide, liikumiskoordinatsiooni, muusikalise mälu arendamine.

Trummipulkade valik, jaotus, väikese trummi asend ja kõrgus. Käte, randme, sõrmede ja löökide omandamine, liigete liikumine. Läbitavad taktimõõdud 4/4, 2/4, 3/4. Rudimentide harjutamine kinniste ja lahtiste sõrmedega. Harjutused taktimõõdus lugemisega, improviseerimine koos saatega.

Esitada III trimestril 2 pala (ansambliga või fonogrammiga).

V õppeaasta (IV klass)

Oskuste süvendamine, noodistlugemise ja ansamblimängu arendamine. Metronoomi kasutamine, taktimõõdud 4/4, 3/4, 6/8, trioolid, sünkoobid, aktsendid, pidet. Harjutused kinniste sõrmedega, vahelduvate kätega ja *dublite*. Kaksiklöökide proportsionaalsus. Rudimentide harjutamine. *Tremolo* väikesel trummil.

Esitada II ja III trimestril 2 erineva karakteriga pala (ansambliga).

VI õppeaasta (V klass)

Ansamblimängu arendus. Mäng trummikomplektil (pedaaliga basstrumm ja *hi-hat*). Rock- ja *jazz* –stiil. Ladina-ameerika rütmid. Harjadega saatmise oskus ansamblis ja soolodes.

Esitada II ja III trimestril 2 erineva karakteriga pala (ansambliga).

VII õppeaasta VI klass

Eelnevate tehniliste oskuste süvendamine. Kõikide õpitud rütmide kasutamine. Süstemaatiline harjutamise õpetus. Õigete positsioonide kasutamine risti hüpetega, nn. vaba käe printsiip. Mäng ansamblis.

Esitada II ja III trimestril 2 erineva karakteriga pala (ansambliga).

VIII õppeaasta (VII klass)

Tehniliste saavutuste kordamine. Improvisatsiooni, koosmängu ja muusikalise vabaduse täiustamine. Tüüpütmid ja nende kaasaegne esitusviis. Mäng ansamblis.

Esitada II ja III trimestril 2 erineva karakteriga pala ansambliga.

Lisaõpe

I-II õppeaasta

- Tehniliste saavutuste kordamine ning käte ja jalgade tehnika edasiarendamine
- Tähelepanu pööramine dünaamikale ning selle vajadusele
- Rimmi tehnika soolotrummil
- Rütmide esitamine: 1/8 rock; 1/16 rock; 12/8 rock
- Lehest lugemine
- Mäng ansambelis
- Esitada II ja III trimestril kaks erineva karakteriga pala koos ansambliga

REPERTUAARI NÄITED

Kogumikud:

V.Zinevitšš/V.Borin, Hans E. Kranne – Günter Kiesant

V.Snegirjov, M.Kovaljevski, E.Keune

M. Goldenberg-“Studies for sdo Percussion”

Hans E. Kranne –Günter Kiesant “Das Schlanzen in Pop, Rock und Jazz”

IX ANSAMBLI AINEKAVA

ÜLDOSA

Ansamblimäng on koosmängu vorm, mida saab harrastada igal tasemel õpilane. Ansamblimänguga võib alustada juba esimesel õppeaastal. Algaja mängija ansambli partneriks on õpetaja, või vanema klassi õpilane.

Klaveri ansamblimängu tund määratakse õpilastele alates III klassist. Väga heade annetega lastele võib määrata ansamblimängu eriala õpetaja soovi korral alates I klassist, pidades silmas nende aktiivset konkurssidest osavõttu tulevikus. Ansamblimängu tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 45 min.

Ansamblimängu arvestused toimuvad 2 korda õppeaastal II ja III trimestril.

II trimestril õpilased esinevad ühe palaga ja III trimestril - kahe eriilmelise palaga. Alates VI klassist võib ansamblimängu asendada saateklassiga.

ÕPETUSE EESMÄRK

Anda õpilastele põhilisi teadmisi ja kogemusi koosmusitseerimiseks, oskusi kuulata kaas- või eesmängijat, arendama rütmitunnet.

Aktiivselt osaleda kooli ja väljaspool kooli toimuvatel üritustel.

ÕPPESISU

Ansambli koosseis moodustatakse ühe ja sama tasemega õpilastest. Klaveri ansambelis tavaliselt mängib 2 õpilast. Klaveri ansambli repertuaaris on palad 4-le käele või kahele klaverile. Tunnis tuleb pöörata tähelepanu ühtsele dünaamikale, rütmitunde arendamisele ning musikaalsele esitusele. Ansambli repertuaar peab olema õpilasele jõukohane ja aitama kaasa erialasele arengule.

REPERTUAARI NÄITED

Noorem aste

H.G.Heumann	Lazy blues
H.G.Heumann	Early blues
H.G.Heumann	Wild rock
G. Firtitš	Piraatide laul
M.Mussorgski	Hopakk
K.Weber	Ameerika laul
M.Glinka	Tšernomori laul
L.Bokkerini	Menuett
M Mussorgski	Seenele
J.S.Bach	Menuett
A.Goedike	Valss
Prantsuse lauluke	Linnukesed
H.G.Heumann	Cool blues

Vanem aste

A.Hofman	Bibbidi-Bobbidi –Boo
T.Groiji	Flamingo
O.Getalova	Transformer (8 kaele)
A.Hatšaturjan	Hopakk
G.F.Händel	Largo
S.Joplin	The Easy winners
A.Dobronravov	Romanss
G.Balujev	Tango
J.Worren	Tšattanuga tšu-tšu
F.Kreisler	Valss Liebesfreud kahele klaverile

X SAATEKLASSI AINEKAVA

ÜLDOSA

Saateklassi tund määratakse kõigile õpilastele alates VII klassist.

Saateklassi tund toimub 1 kord nädalas. Tunni pikkus on 45 min. Õppeaastal on 35 tundi. Alates VI klassist võib ansamblimängu tunni asendada saateklassiga. VII klassis II ja III trimestril toimub saateklassi arvestus, kus mängitakse üks pala. III trimestri arvestus hõlmab kogu läbivõetud materjali:

1. noodilugemine
2. transponeerimine
3. klaverisaate vaba kujundamine
4. solisti saatmine

Arvestusel pannakse õpilasele hinded ning need kantakse tunnistusele.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases noodilugemise oskust, transponeerimise oskust ning saate vaba kujundamist.

ÕPPESISU

Loovat suhtumist muusikasse ja muusikalise väljenduse julgust soodustavad kuulmise järgi mängimist, transponeerimist, improviseerimist ja klaverisaate kujundamist. See töö hästi läbimõelduna ja süstemaatiliselt läbiviiduna ergutab õpilasi musitseerimisele. Repertuaar valida võimalikult mitmekülgne (erinevad instrumendid, heliteoste karakterid, stiilid jne.). Saateklassi eesmärk – teada tähtharmoniat ja osata teha kergemaid saateid.

VII –VIII õppeaasta

- nootide tähistamine tähtnimetusega ja silpnimetusega, alteratsiooni märgid (#,b).
- kahte tähtsüsteemi eristamine, klassikaline ja ameerika süsteem.
- meloodia saatmine üksik bassiga vasakus käes, paremas käes meloodia.
- meloodia saatmine kvindiga vasakus käes, paremas käes meloodia.
- kolmehäälsed akordid ehk kolmkõlad tähtnimetuse järgi (vähendatud minoor, mažoor, suurendatud, sus4, sus2, mažoor (-5)).
- meloodia saatmine kolmehäälse akordidega vasakus käes, paremas käes meloodia.
- klaverisaade kujundamine tähtnimetuse järgi, vasakus käes esimese astme bass oktaaviga ja paremas käes kolmehäälsed akordid.
- lisada vabale saate kujundamisele töö instrumentaal- või elektroonilise solistiga (süntesaator)
- erinevate rütmiga saate kujundamine T, S, D kolmkõlade abil, lühikesed laste laulud, palad.
- sisejuhatuse, vahe- ja järelmängude loomine.
- klaverisaade kujundamine tähtnimetuse järgi. Kolmkõladele lisanduvad järk-järgult sekstiga akordid ja septakordid.
- asuda mitmehäälse faktuuri väljatöötamisele paremas käes.
- klaverisaade kujundamine erinevates stiilides ja rütmides: *jazz, pop, bossa nova*.
- Kolmkõlade ja septakordide kujundamine pööretega, lühendatud pööretega.
Kolmkõladele lisanduvad 9, 11, 13 akordi astmed, alteratsiooni kasutamine septakordides (#5,b5, #9, b9)

XI NOODILUGEMISE AINEKAVA

ÜLDOSA

Noodilugemise tund määratakse igale õpilasele alates V klassist.

Noodilugemise tund toimub 1 kord nädalas. Tunni pikkus on 22 minutit.

V, VI, VII klassi õpilastel toimub noodilugemise arvestus III trimestril, kus esitatakse noodist 2 pala.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases võimet lugeda tundmatut nooditeksti täpselt ja kiiresti.

ÕPPESISU

Noodist lugemisoskus on suure praktilise väärtusega, mida paremini õpilane mängib noodist, seda edukam ta on repertuaari õppimisel. Võime nooti ladusalt lugeda on looduse poolt vähestele kaasa antud. Küll aga seda võimalik arendada.

Hea noodilugemisoskus põhineb nägemise, kuulmise ja motoorika sünteesil.

Töö kulgeb kahes omavahel tihedalt seotud suunas:

1. teksti täpne analüüs, s.t. oskus silmadega lugeda teksti, mis põhineb eelnevalt omandatud teadmistel ja kogemustel
2. sujuv, peatusteta (analüüsile toetuv) kuulmiskontrollile alluv mäng

VI õppeaasta (V klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul mängida noodist erinevaid lihtsamaid palasid ja ansambleid, kasutades põhiõpe I-II klassi repertuaari.

VII õppeaasta (VI klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul mängida noodist erinevaid palu ja ansambleid, kasutades II ja III klassi põhiõpe repertuaari.

VIII õppeaasta (VII klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul mängida noodist erinevaid diferentseeritumaid teoseid, kasutades põhiõpe III ja IV klassi repertuaari.

REPERTUAARI NÄITED

VI õppeaasta (V klass)

S. Alterman 40 tundi algajatele lastele Sankt-Peterburg, 2006.a.
O. Getalova, I.Viznaja Rõõmuga muusikasse Sankt-Peterburg, 2004.a.

VII õppeaasta (VI klass)

O. Getalova, I.Viznaja Rõõmuga muusikasse Sankt-Peterburg, 2004.a.
S. Banevitš, L.Krištop Noore pianisti kool Sankt-Peterburg, 1999.a.

VIII õppeaasta (VII klass)

S. Banevitš, L.Krištop Noore pianisti kool Sankt-Peterburg, 1999.a.
L.Roizman, V.Natanson Noor pianist Moskva, 1969.a.

XII VOKAALI AINEKAVA

ÜLDOSA

Vokaalitunnid määratakse lisaainena väga heade vokaalsete annetega lastele alates Ia klassist, pidades silmas nende aktiivset laulukonkurssidest osavõttu tulevikus. Õpilase häält tuleb enne kontrollida individuaalselt õpetaja poolt. Vokaali tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on

22-45 minutit. Esimese õppeaasta esimesel poolaastal õpilasel kohustuslikke esinemisi ei ole. Õpilane esineb vähemalt 1 kord III trimestril 2 eriilmelise lauluga. Alates II-st õppeaastast õpilane esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril kahe eriilmelise lauluga.

Laulmine on lastele kõige omasem ja seetõttu levinum musitseerimisviis. Laulul on, tänu oma sõnalisele sisuseletusele, suuri võimalusi kujundada lapse kõlbelis-esteetilist suhtumist elunähtustesse, ergutada kujutlusvõimet ja fantaasiat, kujundada tema mõtteid ja tundeid, anda neile sotsiaalne suunitus. Laulu meeldejätmise kiiruse, täpsuse ja kindluse saavutamiseks peab laps mobiliseerima oma vaimse potentsiaali. Laulu esitamise aluseks on kuulmis-, tunnetuslik-, motoorne- ja spetsiifiline emotsionaalne mälu, aga ka lapse aktiivne mõttetegevus. Analüüsi abil jaotatakse laul motiivideks, fraasideks, osadeks, laulu esitus aga üksikuteks elementideks (rütm, dünaamika, intonatsioon, hingamine jmt). Laulmine ja muusikalised mängud arendavad oluliselt lapse kujutlusvõimet ja mälu.

NOOREMA ASTME AINEKAVA

ÕPPESISU

- nooditundmise, muusikalise mälu arendamine
- hääleseade
- laulmis- ja hingamistehnika omandamine
- saatega laulude repertuaar (laste- ja rahvalaulud, klassikalise ja kaasaegse repertuaari laulud, eesti heliloojate laulud
- häälehoiu tutvustamine, esmaabi hääle kahjustamisel
- töö artikulatsiooniparaadiga, diktsiooni arendamine
- töö intonatsiooniga
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu (*forte, piano* <, >)
- erinevate strihhide kasutamine (*legato, staccato*)
- ühistegevuse ja kooskogemise võimaldamine
- esinemiskogemuse omandamine, lavalise käitumise õppimine

I õppeaasta (Ia klass)

Tutvumine õpilasega, hääle määratlemine (diapasoon, tämber, muusikaline mälu, rütmitunnetus, vokaalkuulmine, kõnedefektide puudumine).

Hääle arendamine: õpib tundma oma häält eakohaste laulude laulmisel, laulab loomulikult ja vabalt. Tutvub ühehäälse laulmise alustega (kehahoid, hingamine, diktsioon). Tutvub laulu loojatega (helilooja ja sõnade autor). Laulab ilmekalt võimetele vastavalt eakohast repertuaari: laulud kodust, loodusest, loomadest, aastaegadest, mängulaulud, rahvalaulud. Õpetaja peab vältima lapse hapra hääleparaadi ülepingutamist. Kuna 7-8 aastastel lastel toimub laulmine häälepaelte servaga. Sellest on tingitud hääle väike ulatus, õhuke falsetitaoline toon. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 laulu.

II õppeaasta (I klass)

Õpilane rakendab õpitud oskusi kõlaliselt puhtal ja emotsionaalsel laulmisel. Hääleulatus arendamine. Õpilane laulab ilmekalt vastavalt võimetele eakohast repertuaari. Teab õpitud laulude loojaid (helilooja ja sõnade autor). Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

III õppeaasta (II klass)

Kinnistatakse laulmine kõrge positsiooniga, mille väljatöötamist soodustavad järgmised võtted: harjutused langevas suunas, madalaid noote laulmise kõrge positsiooni tunnetusega. Tuleb laulda palju liikuvaid harjutusi kiires tempos, mis vabastavad forsseerimist, annavad häälele liikuvuse ja paindlikkuse. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

IV õppeaasta (III klass)

Kinnistatakse laulmine kõrge positsiooniga. Õpilane laulab loomulikult ja pingevabalt. Tunneb rõõmu laulmisest, jälgides loomulikku hingamist, õiget kehahoidu ja selget diktsiooni. Laulab vastavalt oma muusikalistele võimetele ilmekalt fraseerides eakohast repertuaari. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

V õppeaasta (IV klass)

Õpilane rakendab õpitud oskusi kõlaliselt puhtal ja emotsionaalsel laulmisel. Laps tunnetab hääle ilu ja jõudu, laulab loomulikult ja pingevabalt. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

NOOREMA ASTME ÕPITULEMUSED

Järjepidava õppetöö tulemusena õpilane suudab:

- kasutada laululist hingamist laulu fraseerimise vajadusele
- kasutada häält turvaliselt ning kahjustamata
- artikuleerida laulusõnu selgelt ning kuuldavalt
- säilitada ühtset vokaalset positsiooni hääle kogu diapasooni ulatuses
- osata laulude esituseks vajalikku dünaamika skaalat
- osata vokaaltehniliste štrihhide valdamist
- laulda pingevabalt ja loomulikult
- esitada erineva karakteriga laulu saatena ja *a capella*

VANEMA ASTME AINEKAVA

ÕPPESISU

- jätkub töö laulmis- ja hingamistehnika arendamisega
- töö artikulatsiooni aparaadiga, diktsiooni arendamine
- erinevate štrihhide kasutamine (legato, staccato, portato)
- dünaamika elementide valdamine seoses laulu ilmeka esitusega
- ilmeka, kõlava tooni laulu esituse saavutamine
- suurvormide laulmise kogemuse saamine
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimete kohane valdamine
- erinevate laulude kaudu keelte kasutamine (inglise, ladina, saksa, eesti, vene, itaalia)
- tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari läbimine

VI õppeaasta(V klass)

Eesmärgiks tehnilise baasi rajamine, mis kätkeb endas: hingamistehnika arendamist; registre ühtlustamist ülemineku nootide väljatöötamise abil; diapasooni avardamist(vokaliis, vana klassika aaria ning romanss). Õppeaasta jooksul õppida 8-10 laulu.

VII õppeaasta(VI klass)

Pidev ja teadlik hääletrenn. Häälediapasooni ühtlustamine. *Vibrato* tekitamine. Melismid. Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 laulu.

VIII õppeaasta(VII klass)

Vokaalsete tehniliste võtete täiustamine ja viimistlus(hingamistehnika; häälediapasooni ühtlustamine, puhas intoneerimine, diapasooni avardamine).

Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 laulu.

VANEMA ASTME ÕPITULEMUSED

Järjepidava õppetöö tulemusena õpilane suudab:

- esitada eksamirepertuaari peast
- süvenema erinevate keelte hääldusesse(foneetikasse) ja oskama neid teadmisi kasutada
- laulda hea diktsiooniga
- näidata laulutehnika põhielementide kasutamist (sügav hingamine, *legato*)
- teada ettekantavate võõrkeelsete teoste tõlget
- esitada teost sisust lähtuvas muusikalises tõlgenduses (meeleolus)
- eksami hindamisel arvestatakse:
  - vokaaltehnikat
  - musikaalsust
  - diktsiooni
  - lavalise käitumise üldmuljet

LISAÕPE

I-II õppeaasta

Vokaalsete tehniliste võtete täiustamine ja viimistlus (hingamistehnika; häälediapasooni ühtlustamine, puhas intonatsioon, diapasooni avardamine).

Erilise tähelepanu all stiiliküsimused, võõrkeelte foneetika.

Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine. Õppeaasta jooksul õppida 8-10 laulu.

REPERTUAARI NÄITED

I-III õppeaasta (I-II klass)

A.Arenski	Lastelaul
V.Kalinnikov	Kiisuke, Tähekesed
Z. Cui	U Katjenki-rezvuški
Vene rahvalaul	Harakas
Z.Levina	Mis meil sügis toob; Nevaljaškad
M.Partzhaladze	Ninast sabani
R.Pauls	Hällilaul
V.Gertšik	Rohutirts
P.Suslov	Jakov püüab vähke; Meister rähn
J.S. Bach	Vana maja jõe kaldal
A.Vevrik	Kaks kassi

G.Ernesaks	Rongisõit
R.Eespere	Mis algab, see lõpeb
R.Eespere	Lumemaasikad

IV-V õppeaasta (III-IV klass)

R.Eespere	Löökpillid
R.Eespere	Jaanuarivalgus
Vene rahvalaul	Kaks kana
Tšehhi rahvalaul	Rahakott; Kaks kassi
V. Kalinnikov	Karuke
L.van Beethoven	Surok
Z.Levina	Matrjoški
E.Grieg	Lastelaul
E.Popljanova	Vihmake; Barabulka
V.Rebikov	Seebimullid
F. Schubert	Põllu roosike
W.A. Mozart	Lastemängud
A. Ljadov	Hällilaul

V –VII õppeaasta (V-VI klass)

W.A.Mozart	Hällilaul
F.Schumann	Öökull
A.Gurilev	Sarafantšik
M.Glinka	Lõoke
A. Aljabjev	I ja võidu na krõletško
A. Dargomõzski	Noormees ja neiu; 16 aastat
E.Grieg	Metsalaul
A.Varlamov	Punane sarafan
W.A.Mozart	Väike ketraja
E.Masceroni	Pardike ja moon

VIII õppeaasta (VII klass)

W.A.Mozart	Barbarina aaria ooperist “Figaro pulm”
Vene rahvalaul	Ketraja
Z.Vekerlen	Tule kiiremini, kevad
Dz. Pergolezi	Ah, miks mina ei ole väike lagendik
F.Schubert	Forell
F.Mendelsohn	Ilusa laulu tiivadel
S.Monjuško	Kuldne kalake
A.Kaldara	Sebben krudele
Dž. Rossini	Alpi karjatüdruk
Dž. Verdi	Oskari laul ooperist “Pall-maskarad”
I.Dunajevski	Peppita laul operetist “ Vaba tuul”
Vene rahvalaul	(N.Rimski-Korsakovi seade) Mina istun kivikese peal
A.Ippolitov-Ivanov	Kollane linnuke
A.Sõber	Pillimehele
G.F.Händel	Almira aaria ooperist “Rinaldo”

LISAÕPE

W.A.Mozart	Barbarina aaria ooperist “Figaro pulm”
------------	--

Z.Vekerlen	Tule kiiremini, kevad
Dz. Pergolezi	Ah, miks mina ei ole väike lagendik
F.Schubert	Forell
F.Mendelsohn	Ilusa laulu tiivadel
S.Monjuško	Kuldne kalake
A.Kaldara	Sebben krudele
Dž. Rossini	Alpi karjatüdruk
Dž. Verdi	Oskari laul ooperist "Pall-maskarad"
Vene rahvalaul	(N.Rimski-Korsakovi seade) Mina istun kivikese peal
A.Ippolitov-Ivanov	Kollane linnuke
A.Sõber	Pillimehele
G.F.Händel	Almira aaria ooperist "Rinaldo"

Vokaalisid ja harjutused

M.Glinka	Harjutused hääle täiustamiseks
D.Concone	Valitud vokaalisid
A. Varlamov	Valitud vokaalisid

ESTRAADILAULU AINEKAVA

ÜLDOSA

Eestradilaulu määratakse lisaainena õpilastele alates V klassist, arvestades õpilase võimekust, soovi ja kooli võimalusi. Kuna häälel on õrn ja muutuv (häälemurre, tämbriline muutus seoses vanusega) instrument, siis sõltub tema alustamine õpilase vanusest. Üldreeglina võtame eestradilaulu õppima 13-15 aastaseid lapsi.

Eestradilaulu tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 45 minutit. Õppeaastal on 35 tundi. Esimese õppeaasta III trimestril toimub esimene esinemine, kus esitatakse vähemalt 2 eriilmelist laulu. Alates VI klassist toimub õppeaastas 2 hindelist esinemist, kus esitatakse 2 eriilmelist laulu.

ÕPETUSE EESMÄRK

Eestradilaulu õppeaine ülesandeks on õpetada muusikalist eneseväljendamist põhinedes pop-muusika väljendusvahenditel ning anda lauljale pop- ja džässmuusika stiilides vajaminevad fraseerimis-, improviseerimis- ja häälekasutusoskused.

ÕPPESISU

Põhinõuded:

- Õpitava materjali omandamine nii praktiliselt kui ka kuulduliselt ning teoreetiliselt läbi laulmise, vajadusel ka läbi harmooniainstrumentid (klahvpillid, kitarr) mängimise
- Fraseerimis- ja väljendusoskuste omandamine läbi jäljendamise, kasutades noodi-, audio- ja videomaterjale ning elavas esituses ettekandmist

- Hääle- ja hingamisharjutuste omandamine nii tööks tunnis kui ka iseseisvaks harjutamiseks. Omandada oskus läbi viia ja juhendada häälte lahtilaulmist ning oskus selgitada kuidas teha lõdvestus- ja hingamisharjutusi
- Improvisatsiooni oskuste arendamine läbi praktiliste tehniliste harjutuste laulmise ja transkriptsioonide e. noodistatud improvisatsioonide esitamise, kuulmise järgi lauluoskuste arendamise, kuuldelise analüüsioskuse arendamise ning vajalike teoreetiliste teadmiste ja kogemuste omandamise läbi.

Õppetöö meetodid

- Praktiline solisti- ja ansamblitöö oskuste arendamine
- Praktiline lauluõpetus eriala- ning vokaalansambli tundides, mille väljund on praktiline lauljaoskuste arendamine jälgendades õpitavat materjali ning improviseerides ehk luues oma muusikalisi mõtteid ja ideid.
- Õppematerjalid on pop-džässmuusika stiilides noodi-, audio- ja videomaterjalid. Õppematerjalid võivad olla ka ainult audio-videomaterjalid või elava esituse näited ilma toetava noodimaterjalita, arendades nii muusikalist kuulmist, mälu ja analüüsivõimet.
- Laulmisel, ka õppetunnis, kasutada mikrofoni nii tihti kui võimalik, sest see aitab õpilasel harjuda oma häälega. Tekib oskus kasutada mikrofoni hääle abivahendina, leides uusi värve ja nüansse ning oskus end ansamblistesse sulatada. Paralleelselt mikrofonilauluga peab praktiseerima ka akustilist laulmist.
- Töö ja tundide läbiviimiseks on vajalikud CD-mängija, võimalusel ka arvuti. Laulja saatmisel kasutada kontsertmeistrit (lisaks fonogrammidele) ning erinevaid ansamblikoosseise.
- Otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (näit. fonogrammide ja *play-a-long* tüüpi õppematerjali kasutamine; õpilaste laulu helisalvestamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida; väljaspool kooli esinemisvõimaluste loomine).

Põhiõpe

VI õppeaasta (V klass)

Tutvumine õpilasega, hääle määratlemine (diapasoon, tämber, muusikaline mälu, rütmitunnetus, vokaalkuulmine, kõnedefektide puudumine)

Primaarsed teadmised laulmiseks: õige kehahoid, sügav ja rahulik hingamine, õhu toe –kõhulihaste kasutamine laulmisel. Hääle tekitamise moodused, puhas intonatsioon. Tutvumine vokaalansambli lauluga. Töö mikrofoniga – mikrofoni võimalused, selle õige kasutamine.

Esitada III trimestril vähemalt 2 eriilmelist laulu.

VII õppeaasta (VI klass)

Õpilane rakendab õpitud oskusi kõlaliselt puhtal ja emotsionaalsel laulmisel. Diktsiooni- ja rütmiharjutused. Hääleulatuse arendamine. Õpilane laulab ilmekalt vastavalt võimetele eakohast repertuaari (rahvalaulud, traditsioonilid, spirituaalid, poplaulud, džässlaulud)
Töö vokaalansamblis. Tutvus helivõimendussüsteemiga – mikserpult, kõlarid.
Hääle kujundamine mikrofoni ja puldi abil.
Esitada II ja III trimestril 2 eriilmelist laulu

VIII õppeaasta (VII klass)

Hääle- ja hingamisharjutuste omandamine nii tööks tunnis kui ka iseseisvaks harjutamiseks. Hääleulatuse arendamine. Improvisatsioonioskuste arendamine.
Hääle kujundamine mikrofoni ja puldi abil. Kokkupuude erinevate muusikastiilidega(*counrtry, blues, disco, pop, rock, soul, swing, latin, beat*). Töö vokaalansamblis.
Esitada II ja III trimestril 2 erineva stiili ja karakteri laulu (koos ansambliga).

LISAÕPE

I õppeaasta

Eesmärgiks tehnilise baasi rajamine, mis kätkeb endas: hingamistehnika arendamist; registrite ühtlustamist ülemineku nootide väljatöötamise abil; diapasooni avardamist. Improvisatsioonioskuste arendamine. Solisti- ja ansamblitöö oskuste arendamine. Töö mikrofoniaga.
Esitada II ja III trimestril 2 erineva stiili ja karakteri laulu (koos ansambliga).

II õppeaasta

Pidev ja teadlik hääletrenn. Häälediapasooni ühtlustamine. *Vibrato* tekitamine. Melismid. Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine, improvisatsioon. Solisti- ja ansamblitöö oskuste arendamine. Töö mikrofoniaga.
Esitada II ja III trimestril 2 erineva stiili ja karakteri laulu (koos ansambliga).

REPERTUAARI NÄITED

VI õppeaasta (V klass)

1. Väike Päike (Helin-Mari Aarder)
2. Let it snow
3. Sunny (Bobby Hebb)
4. See on mu laul (Valter Ojakäär)
5. Keelatud maa (Marja-Liis Ilus)

VII õppeaasta (VI klass)

1. We´ve only just begun (Roger Nichols)
2. I got rhythm (George Gershwin)
3. It´s gonna be love (Mandy Moore)
4. Dancing on the ceiling
5. Don´t know why (Norah Jones)

VIII õppeaasta (VII klass)

1. Autumn leaves (Joseph Kosma)
2. Christmas memories (D. Costa)
3. Show me heaven (Maria McKee)
4. Listen to your heart (Roxette)
5. Isn't she lovely (Stevie Wonder)

LISAÕPE

I õppeaasta

1. Killing me softly with his song
2. Unfaithful (Rihanna)
3. Sway (Pablo Beltran Ruiz)
4. Feeling good (Michael Buble)
5. All the things you are (Jerome Kern)

II õppeaasta

1. Taking a chance on love (Vernon Duke)
2. Beautiful (Christina Aguilera)
3. Ain't no mountain high enough (Nicholas Ashford & Valerie Simpson)
4. My foolish heart (Victor Young)
5. Only hope (Mandy Moore)

VOKAALANSAMBLI AINEKAVA

ÜLDOSA

Vokaalansambli tundi määratakse lisaainena väga heade vokaali annetega lastele alates Ia klassist, pidades silmas nende aktiivset laulukonkurssidest osavõttu tulevikus. Õpilase häält tuleb enne kontrollida individuaalselt õpetaja poolt. Vokaalansambli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni pikkus on 45 minutit. Õppeaastal on 35 tundi.

Esimese õppeaasta esimesel poolaastal õpilasel kohustuslikke esinemisi ei ole. Vokaalansambel esineb vähemalt 1 kord III trimestril 2 eriilmelise lauluga. Alates II-st õppeaastast vokaalansambel esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril kahe eriilmelise lauluga.

Laulmine on lastele kõige omasem ja seetõttu levinum musitseerimisviis. Laulul on, tänu oma sõnalisele sisuseletusele, suuri võimalusi kujundada lapse kõlbelis-esteetilist suhtumist elunähtustesse, ergutada kujutlusvõime ja fantaasiat, kujundada tema mõtteid ja tundeid, anda neile sotsiaalne suunitlus. Laulu meeldejätmise kiiruse, täpsuse ja kindluse saavutamiseks peab laps mobiliseerima oma vaimse potentsiaali. Laulu esitamise aluseks on kuulmis-, tunnetuslik-, motoorne- ja spetsiifiline emotsionaalne mälu, aga ka lapse aktiivne mõttetugevus.

Analüüsi abil jaotatakse laul motiivideks, fraasideks, osadeks, laulu esitus aga üksikutes elementideks (rütm, dünaamika, intonatsioon, hingamine jmt). Laulmine ja muusikalised mängud arendavad oluliselt lapse kujutlusvõimet ja mälu.

ÕPETUSE EESMÄRK

Anda õpilastele põhilisi teadmisi ja kogemusi koosmusitseerimiseks, oskusi kuulata kaas- või eeslauljat, arendama rütmitunnet.

Aktiivselt osaleda kooli ja koolivälistel üritustel.

ÕPPESISU

Põhinõuded

- nooditundmise, muusikalise mälu arendamine
- hääleseade kooris
- laulmis- ja hingamistehnika omandamine
- saatega ühehäälsete ansambli laulude repertuaar (laste- ja rahvalaulud, klassikalise ja kaasaegse repertuaari laulud, eesti heliloojate laulud).
- häälehoiu tutvustamine
- esmaabi hääle kahjustamisel
- töö artikulatsiooniaparaadiga
- diktsiooni arendamine
- töö intonatsiooniga
- unisoonis laulmise saavutamine
- dünaamikaelementide valdamine vokaaltehnika kaudu (forte, piano <, >)
- erinevate štrihhide kasutamine (legato, staccato)
- ühistegevuse ja kooskogemise võimaldamine
- esinemiskogemuse omandamine, lavalise käitumise õppimine

NOOREMA ASTME AINEKAVA

I õppeaasta (Ia klass)

Tutvumine õpilastega, hääle määratlemine (diapasoon, tämber, muusikaline mälu, rütmitunnetus, vokaalkuulmine, kõnedefektide puudumine). Vokaalansambelis võivad laulda 2-10 õpilast.

Hääle arendamine: õpivad tundma oma häält eakohaste laulude laulmisel, laulavad loomulikult ja vabalt. Õpilased tutvuvad ansambli lauluga (kehahoid, hingamine, diktsioon). Lapsed laulavad ilmekalt võimetele vastavalt eakohast repertuaari: laulud kodust, loodusest, loomadest, aastaegadest, mängulaulud, rahvalaulud. Õpetaja peab vältima lapse hapra hääleaparaadi ülepingutamist. Kuna 7-8 aastastel lastel toimub laulmine häälepaelte servaga. Sellest on tingitud hääle väike ulatus, õhuke falsetitaoline toon. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

II õppeaasta (I klass)

Õpilased rakendavad õpitud oskusi kõlaliselt puhtal ja emotsionaalsel laulmisel. Hääleulatus arendamine. Lapsed laulavad ilmekalt vastavalt võimetele eakohast repertuaari. Teavad õpitud laulude loojaid (helilooja ja sõnade autor). Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

III õppeaasta (II klass)

Kinnistatakse laulmine kõrge positsiooniga, mille väljatöötamist soodustavad järgmised võtted: harjutused langevas suunas, madalaid noote laulmise kõrge positsiooni tunnetusega. Tuleb laulda palju liikuvaid harjutusi kiires tempos, mis vabastavad forsseerimist, annavad häälele liikuvuse ja paindlikkuse. Unisoonis laulmise saavutamine. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

IV õppeaasta (III klass)

Kinnistatakse laulmine kõrge positsiooniga. Õpilased laulavad loomulikult ja pingevabalt. Tunnevad rõõmu laulmisest, jälgides loomulikku hingamist, õiget kehahoidu ja selget diktsiooni. Laulavad vastavalt oma muusikalistele võimetele ilmekalt fraseerides eakohast repertuaari(kahehäälsed laulud). Unisoonis laulmise saavutamine. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

V õppeaasta (IV klass)

Õpilased rakendavad õpitud oskusi kõlaliselt puhtal ja emotsionaalsel laulmisel. Lapsed tunnetavad hääle ilu ja jõudu, laulab loomulikult ja pingevabalt. Õppeaasta jooksul õppida 6-8 laulu.

VANEMA ASTME AINEKAVA

Põhinõuded

- hääleseade vokaalansamblis
- jätkub töö laulmis- ja hingamistehnika arendamisega
- töö artikulatsiooni aparaadiga, diktsiooni arendamine
- erinevate štrihhide kasutamine (*legato, staccato, portato*)
- dünaamika elementide valdamine seoses laulu ilmeka esitusega
- ilmeka, kõlava tooni laulu esituse saavutamine
- kaanonite, *a capella* ning kahe- ja kolmehäälsed laulude laulmine
- erinevate muusikastiilide tajumine ja võimete kohane valdamine
- erinevate laulude kaudu keelte kasutamine (inglise, ladina, saksa, eesti, vene, itaalia)
- tähtpäevadeks ja temaatilisteks sündmusteks olulise ja vajaliku repertuaari läbimine
- unisoonis laulmine igas häälerühmas
- harmoonia taju ja vokaalse võimekuse arendamine

VI õppeaasta (V klass)

Eesmärgiks tehnilise baasi rajamine, mis kätkeb endas: hingamistehnika arendamist; registreeritud ühtlustamist ülemineku nootide väljatöötamise abil. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 6-8 erineva karakteriga laulu (rahva ja laste kolmehäälsed laulud, *a capella* laulud, klassikalised kahehäälsed, kolmehäälsed laulud).

VII õppeaasta (VI klass)

Pidev ja teadlik hääletrenn. Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 6-8 erineva karakteriga laulu (rahva ja laste kolmehäälsed laulud, *a capella* laulud, klassikalised kolmehäälsed laulud).

VIII õppeaasta (VII klass)

Vokaalsete tehniliste võtete täiustamine ja viimistlus(hingamistehnika; häälediapasooni ühtlustamine, puhas intonatsioon, diapasooni avardamine).

Erilise tähelepanu all stiiliküsimused, võõrkeelte foneetika.

Süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine.

Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida 6-8 erineva karakteriga laulu (rahva ja laste kolmehäälsed laulud, suurvormid, *a capella* laulud, klassikalised kolmehäälsed laulud).

REPERTUAARI NÄITED

I-II õppeaasta (Ia -I klass)

1. R. Eespere Löökpillid
2. A. Arenski Кукушка
3. B. Neupokojev Емеля

III õppeaasta (II klass)

1. Z. Metallidi Новогодняя песенка-танец
2. Maria Wunderlich Virumaa Lapsed
3. V. Kallinnikov Мишка

IV õppeaasta (III klass)

1. A. Arenski Спи, дитя мое, усни
2. A. Fadeev Ехали медведи
3. G. Ernesaks Kurekell

V õppeaasta (IV klass)

1. Z. Metallidi Тихий час
2. V. Rebikov Вот лягушка по дорожке
3. G. Ernesaks Kolm kihulast

VI õppeaasta (V klass)

1. A. Varlamov Белеет парус одинокий
2. G. Ernesaks Нõберурjeses paadis
3. G. Ernesaks Lehekuu

VII õppeaasta (VI klass)

1. A. Rubinstein Горные вершины
2. Z. Cui Царскосельская статуя
3. G. Ernesaks Jaanikuu

VIII õppeaasta (VII klass)

1. Z. Cui Весеннее утро
2. Vene rahvalaul M. Antsev seades Уж я золото хороню
3. P. Tšaikovski Дуэт Прилепы и Миловзора из оперы "Пиковая дама"

XIII ORELI AINEKAVA

ÜLDOSA

Orel- lisaainena on võimalik võtta klaveri põhiõppe õpilastel alates III klassist.

Oreli tund toimub 1 kord nädalas. Tunni kestvus on 22-45 min. Õppeaastal on 35 tundi.

III klassi õpilased esinevad III trimestril.

IV, V, VI, VII klassi ja lisaõppe õpilased esinevad 2 korda õppeaastas II ja III trimestril.

ÕPETUSE EESMÄRK

Õpetada ja arendada õpilases oreli mänguvõtteid: oreli manuaalset tehnikat ja pedaaltehnikat. Õpetaja ülesanne on anda õpilasele õige arusaam teose sisust, ajastust (stiilist) ja aidata omandada vajalikud tehnilised võtted teose esitamiseks. Kavade koostamisel tuleb õpilasele

tutvustada eri karakteriga teoseid, juhtida tähelepanu muusikalistele fraasidele, tempodele ja dünaamilistele nüanssidele.

ÕPPESISU

- oreli kõlaliste ja tehniliste võimaluste selgitamine (õpetada tundma üldist oreli ehitust).
- orelimängutehnika omandamine ja arendamine lähtudes erinevate muusikastiilide ja ajastute muusikast. Olulisemad stiilid: barokk (prantsuse, saksa, itaalia), romantism (prantsuse, saksa), kaasaegne orelimuusika, eesti orelimuusika
- pedaalitehnika alused
- oreli manuaalse tehnika eripärasuse selgitamine võrreldes klaveritehnikaga
- manuaalse tehnika omandamine ja arendamine
- artikulatsioonivõtted
- tutvustus liturgilise orelimänguga (anda õpilasele vajalikke teadmisi ja praktilisi oskusi jumalateenistuse ja kiriklike talituste liturgilisemuusikaliseks kujundamiseks).

IV õppeaasta (III klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 8-10 teost (neist on koraalid, lihtsamad orelipalad baroki ja romantismi ajastust, pedaaliharjutused).

V õppeaasta (IV klass)

Tasemenäited: õppeaastaaasta jooksul õppida 7 teost (neist on koraalid, orelipalad baroki ja romantismi ajastu ja eesti heliloojate oreliteosed).

VI õppeaasta (V klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 6 erinevat teost (neist orelipalad baroki ja romantismi ajastust, eesti heliloojate oreliteosed ja kaasaegse muusika oreliteosed).

VII õppeaasta (VI klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 5-6 erinevat teost (neist orelipalad baroki ja romantismi ajastust, eesti heliloojate oreliteosed ja kaasaegse muusika oreliteosed).

VIII õppeaasta (VII klass)

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 4-5 erinevat teost (neist orelipalad baroki ja romantismi ajastust, eesti heliloojate oreliteosed ja kaasaegse muusika oreliteosed).

Lisaõpe

I õppeaasta

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 4-5 erinevat teost (neist orelipalad baroki ja romantismi ajastust, eesti heliloojate oreliteosed ja kaasaegse muusika oreliteosed).

II õppeaasta

Tasemenäited: õppeaasta jooksul õppida 4-5 erinevat teost (neist orelipalad baroki ja romantismi ajastust, eesti heliloojate oreliteosed ja kaasaegse muusika oreliteosed).

HINDELISTE ESINEMISTE KAVA

IV õppeaasta (III klass)	III trimester – eksam: 2 pala (üks neist barokiajastu orelipala)
V õppeaasta (IV klass)	II trimester – 2 pala III trimester – eksam: 2 pala (üks barokiajastu teos ja üks romantilise ajastu teos)
VI õppeaasta (V klass)	II trimester – 2 pala III trimester – eksam: 2 pala (üks barokiajastu teos ja üks romantilise ajastu teos)
VII õppeaasta (VI klass)	II trimester – 2 pala III trimester – eksam: 2 pala (üks barokiajastu teos ja üks romantilise ajastu teos)
VIII õppeaasta (VII klass)	II trimester – 1 pala III trimester – eksam: barokiajastu teos soov. J. S. Bach romantismiajastu teos eesti helilooja või kaasaegse helilooja teos
Lisaõpe I õppeaasta	II trimester – 1 pala III trimester – eksam: 3 erineva ajastu teost
II õppeaasta	II trimester – 1 pala III trimester – eksam: 3 erineva ajastu teost

REPERTUAARI NÄITED

J.S.Bach Väike prelüüd ja fuuga F-duur BWV 556
 J.S.Bach Väike prelüüd ja fuuga C-duur BWV 556
 J.S.Bach Väike prelüüd ja fuuga g-moll BWV 556
 J.S.Bach Väike prelüüd ja fuuga B-duur BWV 560
 J.S.Bach Fughetta Gottes Sohn ist kommen (manualiter)
 M.Corrette Tambourin sur un noel provencal
 J.Pachelbel Vom himmel hoch da komm ich her
 J.Pachelbel Allein zu dir, Herr Jesu Christ
 D.Buxtehude Passacaglia in d BuxWV 161
 J.Stanley Voluntary
 J.Stanley Andante C-duur
 W.Boyce Voluntary
 U.Buard La Volta
 L.Boelmann Basso ostinato
 J.Rheinberger Trio op.49 nr.1
 Sonaat A-duur op.65 nr.3 Andante Tranquillo
 F.Mendelssohn Praeludium G-duur
 F.Mendelssohn Praeludium c-moll
 P.Süda Ave Maria
 E.Mägi Dialoog
 A.Karindi Berceuse
 E.Arro Rahvaviisid I, II vihik

XIV KOOSMÄNGU AINEKAVA

ÜLDOSA

Koosmängu all mõeldakse õpilaste osavõttu järgnevatest kollektiividest: instrumentaalansambel, rahvamuusikaansambel, puhkpilliorkester, keelpilliorkester.

Põhipillina klaverit õpivad õpilased võivad mängida instrumentaalansamblis süntesaatorit ja rahvamuusikaansamblis valitud pillil.

Koosmängu tund määratakse õpilastele alates III klassist.

Koosmängu tunni pikkus 2-4 tundi nädalas. Tunni kestvus on 45 min.

Kollektiivid esinevad 2 korda õppeaastas II ja III trimestril 2-3 erineva karakteri palaga. Kui kollektiiv harjutab esimest aastat, siis ta esineb II trimestril 1 palaga ja III trimestril 2-3 erineva karakteri palaga. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida vähemalt 4 pala. Kooli orkestritel ja ansamblitel on esinduslik roll. Kollektiivid esinevad suurtel kooli ja linna üritustel.

ÕPETUSE EESMÄRK

Anda õpilastele põhilisi teadmisi ja kogemusi koosmusitseerimiseks, oskusi kuulata kaas- või eesmängijat, arendama rütmitunnet.

Aktiivselt osaleda kooli ja koolivälistel üritustel.

ÕPPESISU

1) Orkestriklass peab laiendama õpilase teadmisi muusikast. Tähelepanu tuleb pöörata:

- a) muusikalisele kirjaoskusele
- b) štrihhidele
- c) muusikastiilidele: klassikaline jazz, sving, rock
- d) agoogika-, dünaamika ja tempo terminitele ja nende kasutamisele

Kooli orkestriklassis mängitav repertuaar peab olema õpilastele jõukohane ja soodustama nende eriala arengut.

Orkestri kõlakvaliteet, mängukultuur aga ka repertuaari omandamise kiirus sõltuvad iga orkestrandi muusikalisest haridusest ning kogemustest oma oskusi praktikas rakendada.

2) Orkestriklass peab andma vajalikud kogemused mängimiseks kollektiivis

- a) oskuse jälgida dirigenti
- b) oskuse pause lugeda
- c) oskuse mängida rühmas- kuulata teisi

3) Kooliorkestri dirigent on eelkõige õpetaja, kes arvestab õpilaste individuaalsust ja suudab luua orkestrit terviku. Dirigendi ülesanne on luua õpilaste arenguks pikaajaline õppesüsteem ja leida mitmekülgseid motivatsioonivariante.

Motivatsiooni viis punkti:

- a) laps teeb hea meelega seda, mis teda huvitab ja talle meeldib
- b) eeskujuks on eelkõige õpetaja meeldiv mäng, kontserdid, plaadid jne
- c) ansamblimängu puhul on tegemist meeskonnatööga. Oluline on hea repertuaar ja huvitavad kontserdid.
- d) edukad kontserdid

- e) kiitus, esiletõstmine

LISA 1

INSTRUMENTAALANSAMBLI AINEKAVA

ÜLDOSA

Kooli instrumentaalansambli võtame vastu õpilasi alates III klassist. Instrumentaalansambel esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril 2 eriilmelise palaga. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida vähemalt 4 pala. Instrumentaalansambli proovid toimuvad 1 kord nädalas (2 tundi). Tunni kestvus on 45 min. Õppeaastal on 70 tundi.

Kooli instrumentaalansambli on esinduslik roll. Kollektiiv esineb suurtel kooli- ja linnaüritustel, rock-festivalidel ja konkurssidel.

Instrumentaalansambli koosseisus õpitavateks pillideks on:

- löökpillid
- klahvpillid
- basskitarr
- soolokitarr
- vokaal

ÕPPETUSE EESMÄRK

Kollektiivi põhieesmärgiks on õpilaste loominguline areng ansamblimängu kaudu, õpetamine õpilastele koosmängu oskust rütmiliselt ja kõlalisel.

Ülesanded:

Õpetada ja arendada õpilasel:

- noodilugemise oskust
- tehnilisi pillimänguoskusi
- esinemiskindlust
- improvisatsioonioskust
- erinevate stiilidega tutvumine ning nende esitamise õpetamine (*swing, rock, jazz valss, bossa nova, country*).

ÕPPESISU

Instrumentaalansambelis võiks kasutada erinevaid pille (basskitarr, soolokitarr, süntesaator, saksofon, klaver, löökpillid). Instrumentaalansambli õpilaste arv võib olla 4-8 liikmeline. Koos instrumentaalkoosseisuga võib esineda ka vokaalpartii esineja.

Iga pilli partii õpitakse selgeks ja alles siis mängitakse koos. Tuleb pöörata tähelepanu ühtsele dünaamikale, rütmitunde arendamisele ning ilmekale esitusele. Ansambli repertuaar peab olema õpilasele jõukohane ja aitama kaasa erialasele arengule. Instrumentaalansambli repertuaaris on erineva stiili teosed (*swing, rock, jazz valss, bossa nova, country*).

REPRTUAARI NÄITED

Noorem grupp

1. Bill Haley   Rock Around 8 o'clock Bill Haley
2. Steve Wander   I Just Called To Say I Love You
3. Sydney Bechet   Little Flower
4. When The Saints Go Marching (traditsional)

5. Wonderful Land (Joen)
6. Elvis Presley Love Me Tender

Vanem grupp

1. Hoagy Carmichael Georgia On My Mind
2. Joe Henderson Mamacita Joe Henderson
3. Tom Jobim Girl From Ipanema
4. Herbie Hancock Cantaloupe Island (jazz standard)
5. Herbie Hancock Blues
6. Wisards In Winter Trans-Siberian Orchestra
7. Phil Collins Another Day in Paradise
8. Joe Satriani The Crush of Love
9. Henry Machini The Pink Panthere
10. Young V Beatiful Love

LISA 2

RAHVAMUUSIKAANSAMBLI AINEKAVA

ÜLDOSA

Rahvamuusikaansamblis mängivad Ahtme Kunstide Kooli õpilased, kes on huvitatud rahvamuusikast. Rahvapillimuusikaansamblisse võtame vastu õpilasi alates III klassist. Rahvamuusikaansambli tunnid toimuvad 1 kord nädalas (2 tundi). Tunni kestvus on 45 min. Õppeaastal on 70 tundi.

Ansambel esineb 2 korda õppeaastas II ja III trimestril 3 eriilmelise palaga. Õppeaasta jooksul on kohustuslik õppida vähemalt 10 pala.

Rahvamuusikaansamblil on esinduslik roll. Kollektiiv esineb suurtel kooli- ja linnaüritustel, folkfestivalidel ja laulupidudel.

ÕPETUSE EESMÄRK

1. Elustada lastes huvi rahvamuusika vastu.
3. Läbi rahvamuusika tutvustada eesti ja teiste rahvaste kultuuri ja anda põhiline ülevaade folkloorist ja tema omapärasusest.
3. Tutvustada lastele rahvapäille, nende kõlavärvi ja arendada mängimisoskust.

ÕPPESISU

Rahvamuusikaansamblis võiks kasutada erinevaid pille (viiul, akordion, jauram, parmupill, klarnet, plokkflööt, kõlapulgad, pingipill). Ansambli õpilaste arv võib olla 4-8.

Tunnis tutvutakse rahvapillidega. Iga pilli partii õpitakse selgeks ja ainult siis mängitakse koos. Tuleb pöörata tähelepanu ühtsele dünaamikale, rütmide arendamisele ning rahvapärasele esitusele. Ansambli repertuaar peab olema õpilasele jõukohane ja aitama kaasa erialasele arengule. Rahvamuusika ansambli repertuaaris on erinevate rahvaste viisid ja nende töötlused. Kaasaegse akordioni hääl, imiteerib vana lõõtsa kõlavärvi ja rütmi. Parmupilli kasutamine annab erilise muusikalise atmosfääri.

REPERTUAARI NÄITED

1. „Jooksu Polka“ Eesti rahvatants

2. „Labajala Valss“	Eesti rahvaviis
3. „Pussu Polka (Bushi Polka)“	Eesti rahvatants
4. „Valss „D-duur“	Eesti
5. „Mets mühiseb“	Eesti laul
6. „Tarantella“	Moldova rütmiline meloodia
7. „Kaera Jaan“	Eesti
8. „Oige ja Vasemba“	Eesti tants
9. „Parmupilli lugu“	Ahto Nurk
10. „Taaveti Polka“	Jõhvi 1938 (Ida-Virumaa)
11. „Viru Joru“	Lääne-Virumaa, Viru-Nigula
12. „Tarantella Calabrese/A Tarantula“ –	Itaalia tants
13. „Reinlender“	Hiiumaa
14. „Labajalg“	Raplamaa (Jüri Tiits viiulil, Vigala, 1929)
15. „Pidmanula pidvela“	Ukraina laul
16. „Katjuša“	Vene laul
17. „Hiiglased ja Kääbused“	Eesti rahvaviis
18. „Irimaa meloodia“ ALTAN Humours of Whiskey / The Fairy Jig / Humours of Whiskey (Slip Jigs)	
19. „A la nanita nana aus Spanien“ –	Hispaania laul
20. „Tarantella Calabrese“ A. Beddra (Bella) di lu Paisi –	Itaalia laul
21. „Galopp“	Ungari rahvaviis
22. „Paaritants“	Karjala rahvatants

XV ARVUTIMUUSIKA AINEKAVA

ÜLDOSA

Arvutimuusikat lisapilli ainenä on võimalik õpetada õpilastele alates II õppeaastast. Aine eesmärgiks on anda teadmisi MIDI-st tänapäevasest andmevahetuse keelest, mis võimaldab arvuti ja süntesaatori koostööd ning mille tundmine on aluseks MIDI-t kasutavate arvutiprogrammidega töötamiseks, salvestada MIDI formaadis, audio formaadis muusikalised palad või teosed. Arvutimuusika arvestused toimuvad igal õppeaastal II ja III trimestril. Arvestusel peab õpilane esitama vähemalt 2 erineva karakteriga pala helisalvestuses ja noodisalvestuses.

Õppeaasta jooksul tuleb läbi mängida ja salvestada erineva karakteriga muusikalised palad või teosed. Samuti tuleb kontrollida teoreetilisi teadmisi ja arvuti muusikaliste programmide põhilisi oskusi. Õpilane peab iseseisvalt oskama seletada ja näidata, kuidas toimub salvestuse protsess.

ÕPPESISU

Õpilane peab oskama:

1. Õigesti ja korralikult vormistama muusikalise materjali, noodistades arvuti programmide abil. (*Sibelius*)
2. Salvestada audio programmide abil otse arvutisse helid ja muusikat. (*Cool Edit Pro*)
3. MIDI programmide abil kokku panema arranžeeritud muusikalised palad ja teosed; salvestada MIDI formaadis või WAV, MP3 formaadis CD peale. (*Logic Audio*)
4. Komponeerima ja arranžeerima omaloomingulisi teoseid või valmis teoseid.
5. Ühendada akustilise pillide kõlad ja elektroonilised helid.
6. Salvestama oma või heliloojate teoseid erinevas formaadis.

Õppeprotsessi põhijooned

Tunnis kasutatakse süntesaatorit ja arvutit. Esimene ülesanne valida klassikalisest või pop-džäss muusika paladest noodid, kus võib olla arranžeeritud noodid ja mittearranžeeritud noodid (kus on ainult meloodia ja harmoonia märgid). Kui lugu on valitud, siis tuleb mängida kahe käega süntesaatoril, kus parem käsi mängib meloodiat ja vasak käsi mängib harmoonia akorde või ettevalmistatud saadet. Õpilased peavad omandama tähtakordide süsteemi ja oskama mängida noodist.

Teine ülesanne salvestada arvuti MIDI programmi abil :

1. Soolo partii või põhimeloodia.
2. Saate partii, akordid, harmoonia.
3. Bassi partii.
4. Löökpilli partii, trummid.
5. Kõlaefektid või lisandid.

Salvestamise protsessis tuleb õppida kasutama MIDI programmi põhilisi funktsioone ja programmi vajalikke võimalusi. Eesmärgiks on vormikohase ja muusikareeglitele vastava muusikalise pala ettevalmistus.

Süntesaatori abil on võimalik salvestada lugu otse pilli mälusse või „Flopy“ disketi peale MIDI formaadis.

Muusika noodistamine

Sibelius programmi abil õpetada korralikult ja õigesti kirjutama noote, kas omaloomingut või erinevad arranžeringud. Nootide sisestamine toimub arvuti hiirega, arvuti klahvide või süntesaatori abil. Eesmärk on õpetada õpilasi korralikult vormistama nootide materjal arvutil ja printida paberile. Kontrollimiseks tuleb läbi kuulata *Sibelius* programmis MIDI helide esitluses.

Muusika salvestamine

Audio programmiga, *Cool Edit*, on võimalus salvestada otse arvutisse AUDIO signaal või muusikalised helid. Selle programmi abil on võimalik salvestada reaalsed muusikalised failid, milliseid võib kasutada muusika komponeerimisel. Audio signaal salvestatakse mikrofoni abil ja samuti „mixer“ puldi abil. Muusika esitatakse võimendi ja kõlarite abil.

Elektroonilise muusika loomine

On võimalik salvestada arvuti programmide abil erinevad elektroonilised muusikalised palad või teosed. Programmis ettevalmistatud „samplid“ paigutatakse arvuti hiirega vabas vormis erinevatel joontel, kus on olemas erinevad rütmid ja meloodilised, harmoonilised muusikalised löigud.

Õppeaasta jooksul tuleb läbimängida ja salvestada erineva karakteriga muusikalised palad või teosed. Õppeaasta jooksul teha kaks eksamit, kus tuleb esitada kaks lugu salvestatuna WAV, MIDI, või MP3 formaadis. Samuti tuleb kontrollida teoreetilisi teadmisi ja arvuti muusikaliste programmide põhilisi oskusi. Õpilane peab iseseisvalt oskama seletada ja näidata, kuidas toimub salvestuse protsess.

II õppeaasta (II klass)

Tutvustus arvutiga ja süntesaatoriga. Õpetatakse kasutama vajalikud funktsioonid ja toimingud arvuti programmides ja süntesaatoril.

Salvestamine toimub otse arvuti programmi MIDI ühendusega ja süntesaatori abil. Samuti kirjutatakse noodid arvuti programmis. Pärast salvestamist toimub muusika ja nootide korrastamine ja vigade parandamine. Lõppvariant peab kõlama ühtlaselt ja harmooniliselt. Õpetaja jälgib, kontrollib ning näitab õigeid töövõimalusi. Õpilane peab oskama mängida noodist, ja tunda akordide tähtsusetusi, oskama mängida süntesaatoril eraldi või koos kätega. Õppeaasta jooksul tuleb salvestada vähemalt 10 pala. Arvestused toimuvad II ja III trimestril. Arvestusel tuleb esitada 2 eri karakteriga pala.

Ülesanded

1. Palade valimine ja mängimine eraldi kätega, paremas käes meloodia ja vasakus käes akordid või saade.
2. Salvestamine otse MIDI programmis muusikaline osa või meloodilised osad, laused, fraasid jne.
3. Põhimeloodia salvestatakse eraldi - ühehäälneline meloodia.
4. Saatepartii salvestatakse eraldi.
5. Bassipartii salvestatakse eraldi.
6. Trummide partii või löökpillid salvestatakse eraldi.
7. Vajalikud lisandid, kõlaefektid salvestatakse eraldi.

III õppeaasta (III klass)

Õppeprotsess toimub samuti, nagu V klassis. VI klassis tuleb valida repertuaari, kus on rohkem harmoonia märke ja rikkalikum meloodia. Õpilane õpib salvestama ansambli teoseid ja kergemaid arranžeringuid. VI klassis lisandub uus programm, mis salvestab AUDIO helisignaale. AUDIO heli on vaja kasutada arvutiprogrammis ja oskama kokku panna eraldi salvestatud muusika failid.

Õppeaasta jooksul on kohustuslik salvestada 10 eri stiili ja karakteriga pala. Arvestused toimuvad II ja III trimestril. Arvestusel tuleb esitada 2 eri karakteriga pala.

Ülesanded MIDI

1. Palade valimine ja mängimine eraldi kätega, paremas käes meloodia ja vasakus käes akordid või saade.
2. Salvestamine otse MIDI programmis muusikaline osa või meloodilised osad, laused, fraasid jne.
3. Põhimeloodia salvestatakse eraldi - ühehäälneline meloodia.
4. Saatepartii salvestatakse eraldi.
5. Bassipartii salvestatakse eraldi.
6. Trummide partii või löökpillid salvestatakse eraldi.
7. Vajalikud lisandid, kõlaefektid salvestatakse eraldi.

Ülesanded AUDIO

1. Helisignaali salvestamine otse arvuti audio programmi sisse.
2. Helisignaali parandamine, korrastamine, muutmine ja salvestamine.
3. Heli failide kokku panemine, omavahel seondumine.
4. Valimis pala salvestamine MP3, WAV formaadis.

IV õppeaasta (IV klass)

Töö- ja õppeprotsess toimub samuti, kui V ja VI klassis. Palade meloodia ja harmoonia muutuvad komplitseeritumaks. VII klassis võib tegeleda mitte ainult nootidega kuid ka elektroonilise muusikaga, mis ei nõua nootide tundmist vaid rütmilist muusikat. Õppeaasta jooksul on kohustuslik salvestada 10 pala. Arvestusel II trimestril esitada 2 eri stiili pala ja III trimestril esitada 4 eri stiilis ja karakteriga pala.

Ülesanded

1. Palade valimine ja mängimine eraldi kätega, paremas käes meloodia ja vasakus käes akordid või saade.
2. Salvestamine otse MIDI programmis muusikaline osa või meloodilised osad, laused, fraasid jne.
3. Põhi meloodia salvestatakse eraldi - ühehäälnelise meloodia.
4. Saate partii salvestatakse eraldi.
5. Bassi partii salvestatakse eraldi.
6. Trummide partii või löökpillid salvestatakse eraldi.
7. Vajalikud lisandid, kõlaefektid salvestatakse eraldi.

Ülesanded AUDIO

1. Helisignaali salvestamine otse arvuti audio programmi sisse.
2. Helisignaali parandamine, korrastamine, muutmine ja salvestamine.
3. Heli failide kokku panemine, omavahel seondumine.
4. Valimis pala salvestamine MP3, WAV formaadis.

REPERTUAARI NÄITED

II õppeaasta (II klass)

Siiri Veskimäe, Kadi Härma „LAULIK I Klassile“ AVITA 1995

Väikesed Linnupojad (Muusika A. Nygren) lk 60
Lumemehest (T. Paluoja) lk. 67
Hanepojad (Saksa lastelaul) lk. 68
Kingisoov (Inglise jõululaul) lk. 77
Mõmmi Laul (U. Wrener-Böhnke) lk. 83
Punamütsikese Laul (L. Kõlar) lk. 101
Kevadel (J. H. Hermann) lk. 121
Ööbik (Saksa ravaviis) lk. 133
Kaks Sammu Sissepoole (Mängulaul) lk. 152
Aastaajad (Ameerika lastelaul) lk. 158

My Instrument SYNTHESIZER (Sankt Peterburg 2000)

Holdiridia (American folk song) lk. 16

Populaarsed meloodiad „Helilooja“ (Sankt-Peterburg 2000) Buratiino süntesaatoril

IM MAI lk. 3

Silent Night lk. 14

Siiri Veskimäe, Kadi Härma „LAULIK I Klassile“ AVITA 1995

Põdra Maja (Prantsuse lastelaul) lk. 111
Värvilised Munad (S. Veskimäe) lk. 126

My Instrument SYNTHESIZER (Sankt Peterburg 2000)

Home On The Range lk. 5
My Darling Clementine (American western folk ballad) lk. 18
Die Lorelei (Friedrich Silcher, 1837 (1789-1860))

Populaarsed meloodiad „Helilooja“ (Sankt-Peterburg 2000) Palad süntesaatorile

O Christmas Tree lk. 15
We Wish You A Merry Christmas lk. 15

Kerge klassika süntesaatoril „Helilooja“ (Sankt-Peterburg 2000)

Liebesträume No 3 (F. Liszt) lk. 11
Menuet (J. S. Bach) lk. 20
Wiegenlied (J. Brahms) lk. 20

Multifilmi muusika

„Lõvike Laul“
„Hällilaul“
„Leopoldi Laul“
„Kui Sa Oled Lahke“ Leopoldi lauluke

III õppeaasta (III klass)

Populaarsed meloodiad „Helilooja“ (Sankt-Peterburg 2000) Buratiino süntesaatoril

Deck The Halls lk. 16

Kerge klassika süntesaatoril „Helilooja“ (Sankt-Peterburg 2000)

Für Elise (L. Van Beethoven) lk. 1
Menuet (J. Kriger) lk. 8
Träumerei (R. Schumann) lk. 9

Siiri Veskimäe, Kadi Härma „LAULIK I Klassile“ AVITA 1995

Esimene Õpetaja (S. Veskimäe) lk. 16
Kuud (J. Ch. Gebauer) lk. 79

Multifilmi muusika

„Leopoldi Laul“ (Saame Hakkama)
„Pilvekesed“ V. Šhainski

„Naeratus“

IV õppeaasta (IV klass)

My Instrument SYNTHESIZER (Sankt Peterburg 2000)

Greensleeves (traditional English ballad) lk. 11

Romance De Amour (Francis Goya) lk. 22

Palad

Hällilaul

Džäss palad

Blue Bossa (Kenny Dorham)

Autumn Leaves (Joseph Kosma)

What's New? (Bob Haggard)

Estraadi ja džäss palad

Smoke	(G. Kern)
Hey Jude	(John Lennon and Paul McCartney)
Autumn Leaves	(Joseph Kosma)
My Heart Will Go On	(„Titanic“ film soundtrack)
Meloodia filmist	(„Risti Isa“ N. Rota)
Girl	(John Lennon and Paul McCartney)
I Want To Hold Your Hand	(John Lennon and Paul McCartney)
I'll Be Back	(John Lennon and Paul McCartney)
Yesterday	(John Lennon and Paul McCartney)
Let It Be	(John Lennon and Paul McCartney)
Moon River	(Henry Mancini, Johnny Mercer)
Michelle	(John Lennon and Paul McCartney)
Here There And Everywhere	(John Lennon and Paul McCartney)
Someday My Prince Will Come	(Frank Churchill)
Watch What Happens	(Michel Legrand)
I'll Take Romance	(Ben Oakland)
Fly Me To The Moon	(Bart Howard)
But Beautiful	(Jimmy Van Heusen)
Gentle Rain	(Louis Bonfa)
Body and Soul	(Johnny Green)
Nature Boy	(Eden Ahbez)
Tenderly	(Walter Gross)
Early Autumn	(Ralph Burns)
Wave	(Antonio Carlos Jobim)
Yesterdays	(Jerome Kern)
Bluesette	(Toots Thielemans)
Round Midnight	(Thelonious Monk)
Anthropology	(Dizzy Gillespie and Charlie Parker)
The ST Louis Blues	(W.C. Handy)